

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona, na sjednici održanoj dana _____ godine, utvrđuje:

IZVJEŠĆE O RADU

Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 01.01. – 31.12.2018. godine

Uvod

Izvješće o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2018. godinu rađeno je sukladno članku 12. i 17. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba FBiH, i članku 8. Statuta Službe.

Izvješće je namijenjeno članovima Upravnog vijeća Službe koji ga razmatraju i usvajaju, a po usvajanju i Federalnom zavodu za zapošljavanje. Sa osnovnim sadržajem izvješća upoznat će se Županijska vlada, odnosno odgovarajuća ministarstva. To se odnosi i na sva općinska vijeća gdje djeluju podružnice Službe.

Podaci, rezultati i presjek stanja u oblasti zaposlenosti i zapošljavanja poslužit će i drugim tijelima i institucijama koje izravno ili neizravno utječu ili prate pojave i tendencije u ovom području.

Pri izradi izvješća korišteni su vlastiti podaci središnjeg ureda Službe i njenih podružnica po općinama, podaci odjela gospodarstva općinskih vijeća, podaci Porezne uprave Federacije BiH, zvanični statistički podaci, te podaci tijela i službi koja egzistiraju na ovom području.

U ovom izvješću aktivnost Službe prezentirana je po osnovnim ustanovljenim funkcijama.

Opće napomene

Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK registrirana je kod nadležnog suda kao javna ustanova, čiji su poslovi od posebnog društvenog interesa. Ti poslovi su utvrđeni Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Odlukom o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije, te Statutom Službe.

Njihov sadržaj poglavito se odnosi na: vođenje evidencije na području zaposlenosti i zapošljavanja, informiranje nezaposlenih i drugih osoba o mogućnosti zapošljavanja, posredovanje u zapošljavanju, rješavanje prava temeljem nezaposlenosti, posredovanje u zapošljavanju u inozemstvu i zapošljavanje stranaca, provođenje međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma u području zapošljavanja, organiziranje profesionalnog usmjeravanja i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba, praćenje demografskih kretanja na ovom području, te donošenje programa i planova za ostvarivanje utvrđene politike zapošljavanja, suradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca.

Donošenjem Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba došlo je do preustroja ranijih službi zapošljavanja u Federaciji BiH, te su formirane županijske službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje.

Služba za zapošljavanje u našoj županiji formalno je utemeljena donošenjem Odluke o osnivanju Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije broj: 02-01-VI-036/02 od 28.03.2002. godine („Službene novine HNŽ/HNK“ broj 2/02), ali je iz raznih razloga praktično s radom počela 1. srpnja 2003. godine.

Služba djeluje na području sljedećih općina: Čapljina, Čitluk, Jablanica, Konjic, Neum, Prozor-Rama, Ravno i Stolac gdje ima svoje organizacijske dijelove - podružnice, te na području grada Mostara kroz dva odjeljenja.

Statistički pokazatelji stanja i promjena u evidentiranoj nezaposlenosti

Stanje u evidenciji nezaposlenih osoba

Kretanje broja nezaposlenih osoba u zadnjih deset godina u HNŽ (2009. – 2018.) vidljivo je iz tablice u nastavku:

PODRUŽNICA	BROJ NEZAPOSLENIH OSOBA PO GODINAMA (STANJE 31.12.)									
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018
Federacija BiH	354.577	364.929	371.090	384.852	391.942	392.265	389.865	372.207	349.699	329.907
UKUPNO HNŽ/HNK	29.596	29.822	29.885	31.363	32.550	33.818	34.453	33.327	32.183	30.703
ČAPLJINA	2.764	2.769	2.820	2.988	3.179	3.359	3.487	3.376	3.283	3.006
ČITLUK	2.036	2.085	2.150	2.294	2.496	2.513	2.682	2.700	2.708	2.663
JABLANICA	1.882	1.992	1.992	2.167	2.257	2.358	2.367	2.293	2.132	2.118
KONJIC	3.671	3.953	3.781	3.855	3.929	4.170	4.088	4.128	3.973	3.842
MOSTAR	14.775	14.813	15.040	15.674	16.216	16.876	17.232	16.325	15.680	14.926
NEUM	332	347	358	403	421	390	429	403	376	356
PROZOR-RAMA	1.873	1.687	1.780	1.901	1.917	1.990	1.981	1.980	1.946	1.861
RAVNO	31	33	34	30	32	35	37	38	40	39
STOLAC	2.232	2.143	1.930	2.051	2.103	2.127	2.150	2.084	2.045	1.892

Na dan 31. prosinca 2018 godine, u evidenciji nezaposlenih osoba nalazile su se 30.703 osobe. U odnosu na kraj 2017. godine, kada su se na evidenciji nalazile 32.183 nezaposlene osobe, smanjen je broj za 1.480 osoba ili za 4,6 %.

U svim općinama županije zabilježen je pad broja nezaposlenih osoba u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 7 Priloga).

Struktura nezaposlenih osoba po stupnjevima stručnog obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	3006	1714	526	51	1083	961	11	52	105	88	129	0
ČITLUK	2663	1486	246	7	1069	956	2	47	85	70	181	0
JABLANICA	2118	1133	464	38	750	615	2	15	54	144	36	0
KONJIC	3842	2074	1327	17	1154	964	7	41	152	130	50	0
MOSTAR	14926	8307	2674	231	4431	5094	42	273	591	902	687	1
NEUM	356	184	39	3	143	120	2	3	9	8	29	0
PROZOR -RAMA	1861	980	529	18	731	410	0	21	57	35	60	0
RAVNO	39	15	10	0	11	13	0	1	2	2	0	0
STOLAC	1892	965	388	14	757	515	10	23	49	78	58	0
UKUPNO	30703	16858	6203	379	10129	9648	76	476	1104	1457	1230	1

U odnosu na podatke iz 2017. godine, povećao se i broj i udio osoba sa visokoškolskim obrazovanjem (stupnjevi 6.2 i 7.2), dok je u ostalim stupnjevima obrazovanja zabilježeno smanjenje broja nezaposlenih osoba. U tabeli 10 Priloga predstavljen je broj i udio nezaposlenih osoba po stupnjevima stručnog obrazovanja.

Najbrojnija zanimanja u pojedinim stupnjevima obrazovanja su:

STUPANJ 1 i 2 radnici za jednostavne poslove 6.212, daktilografi 58, pomoćnik u kuhinji 54, radnik u tekstilnoj proizvodnji 39, krojač 22, pomoćni cvječar 17, pomoćni zidar 17, itd.

STUPANJ 3 i 5 prodavač 1.972, frizer za žene 858, bravar 719, kuhar 693, automehaničar 669, konobar 604, krojač ženske odjeće 363, kovinotokar 338, vozač teretnog vozila 290, elektromehaničar 242, itd.

STUPANJ 4 ekonomski tehničar 1.732, maturant gimnazije 1.540, strojarski tehničar 768, turistički animator 488, medicinska sestra 479, , elektrotehničar 420, tehničar cestovnog prometa 392, poljoprivredni tehničar 387, itd.

STUPANJ 61 i 62 ekonomist 206, pravnik 120, učitelj predškolske djece 80, građevinski inženjer 64, socijalni radnik 44, informatičar 37, razredni učitelj 36, inženjer računarstva 32, itd.

STUPANJ 71, 72 i 8 pravnik 448, ekonomista 254, profesor engleskog jezika 162, inženjer agronom 118, profesor razredne nastave 96, psiholog 83, pedagog 80, strojarski inženjer 73, itd.

Promatrano po godinama starosti, struktura nezaposlenih osoba u evidenciji izgleda ovako:

UKUPNO	GODINE STAROSTI									
	15-19 godina	20-24 godina	25-29 godina	30-34 godina	35-39 godina	40-44 godina	45-49 godina	50-54 godina	55-59 godine	Preko 60 godina
30.703	979	3.694	3.912	3.603	3.251	2.988	3.116	3.613	3.339	2.208

Udio nezaposlenih osoba u dobi do 30 godina je 28% i za 1,1% je manji u odnosu na prethodnu godinu.

Udio nezaposlenih u dobi od 30-40 godina iznosi 22,3% i u laganom je padu u odnosu na prošlu godinu (22,9%).

Problematična je kategorija preko 50 godina koja sudjeluje sa 29,8% u ukupnom broju, jer su perspektive za njihovo zapošljavanje minimalne, a svake se godine povećava njihov udio u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Prema vremenu čekanja na zaposlenje situacija je sljedeća:

UKUPNO	VRIJEME ČEKANJA NA ZAPOSLENJE									
	Do 6 mjeseci	6-9 mjeseci	9-12 mjeseci	12-18 mjeseci	18-24 mjeseci	2-3 godine	3-5 godina	5-7 godina	7-9 godina	Preko 9 godina
30.703	5.233	1.307	1.079	2.398	1.420	2.610	3.440	2.703	2.016	8.497

Smanjio se broj nezaposlenih osoba koje čekaju na zaposlenje preko 5 godina. On iznosi 13.216 osoba i manji je za 563 osobe u odnosu na kraj 2017. godine. S druge strane, udio ove kategorije se povećao za 0,8% u ukupnom broju nezaposlenih osoba i iznosi 43%. Zabrinjavajući je podatak da 27,7% (povećanje od 0,5%) nezaposlenih osoba posao čeka više od 9 godina. Pored toga što se posebno analizira njihova struktura, potrebno je činiti i daljnje aktivnosti na bržem zapošljavanju ovih osoba.

Nezaposlenih osoba koje traže prvo zaposlenje bilo je 10.667 ili 34,7% od ukupnog broja, i u odnosu na kraj 2017. godine njihov udio se smanjio za 1,7%. Broj žena koje prvi put traže zaposlenje je 6.090 ili 19,8% od ukupnog broja nezaposlenih osoba

Prema radnom stažu broj nezaposlenih osoba je sljedeći:

UKUPNO	RADNI STAŽ								
	Do 1 godine	1-5 godina	5-10 godina	10-15 godina	15-20 godina	20-25 godina	25-30 godina	30-35 godina	Preko 35 godina
20.036	5.458	6.072	3.402	2.322	1.381	733	413	188	67

Iz pregleda je vidljivo da na evidenciji ima 2.782 nezaposlene osobe koje imaju više od 15 godina radnog staža, a to predstavlja 9,1% ukupnog broja nezaposlenih osoba na evidenciji.

Prema narodnosti, broj nezaposlenih osoba krajem godine je bio:

UKUPNO	NARODNOST									
	BOŠNJAK	HRVAT	SRBIN	SLOVENAC	ALBANAC	CRNOGORAC	MAKE DONAC	ŽIDOV	ROM	OSTALI
30.703	15.987	13.380	787	3	76	5	8	1	165	291

U ukupnom broju nezaposlenih nalazi se i 4.250 razvojačenih branitelja (u odnosu na prošlu godinu manje za 301 ili za 6,6%), 812 članova obitelji poginulog i nestalog branitelja, 355 ratnih vojnih invalida, 245 osoba sa faktorom otežane zapošljivosti i 404 ostalih invalida.

Prijavljanje u evidenciju

Tijekom 2018. godine, u evidenciju nezaposlenih osoba u podružnicama Službe prijavilo se ukupno 10.832 osobe. U odnosu na proteklu godinu, to je više za 203 osobe ili za 1,9% i 1,5 % manje od godišnjeg planiranog broja.

Struktura novoprijavljenih prema stupnju obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.179	697	95	8	352	436	6	14	78	43	147	0
ČITLUK	1.092	608	42	0	382	394	0	24	62	42	146	0
JABLANICA	734	361	95	5	233	259	0	6	36	73	27	0
KONJIC	1.165	514	211	1	315	394	2	9	136	53	44	0
MOSTAR	5.417	2.897	465	26	1.257	2.034	9	93	451	533	549	0
NEUM	203	113	12	0	75	66	1	1	12	6	30	0
PROZOR -RAMA	492	244	73	1	199	108	1	11	39	20	40	0
RAVNO	14	5	2	0	4	5	0	1	0	2	0	0
STOLAC	536	294	47	3	198	159	3	11	31	38	46	0
UKUPNO	10.832	5.733	1.042	44	3.015	3.855	22	170	845	810	1.029	0

Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba, žene čine 5.733 ili 53%.

Ako pogledamo temelje prijave u evidenciju, najzastupljenije kategorije su prijava zbog prestanka radnog odnosa (72,2%) i završetak školovanja (13,6%). Od svih prestanaka radnih odnosa, njih 55% odnosi se na istek vremena rada po ugovoru, što potvrđuje visok stupanj fluktuacije u zapošljavanju, te zapošljavanje na određeno radno vrijeme ističe kao primaran način zapošljavanja. Na kraju 2017. godine, ovaj procent je iznosio 44%. Još jedan razlog prestanka radnog odnosa se ističe po svojoj zastupljenosti, a to je tehnološki ili ekonomsko – organizacijski višak, i on iznosi 32%. Ovaj podatak treba uzeti sa zadržkom, jer značajan broj poslodavaca koristi ovaj „motiv“ prestanka radnog odnosa, i time izlazi u susret nezaposlenoj osobi koja onda ima temelj za ostvarivanje novčane naknade za slučaj nezaposlenosti.

Brisanje iz evidencije

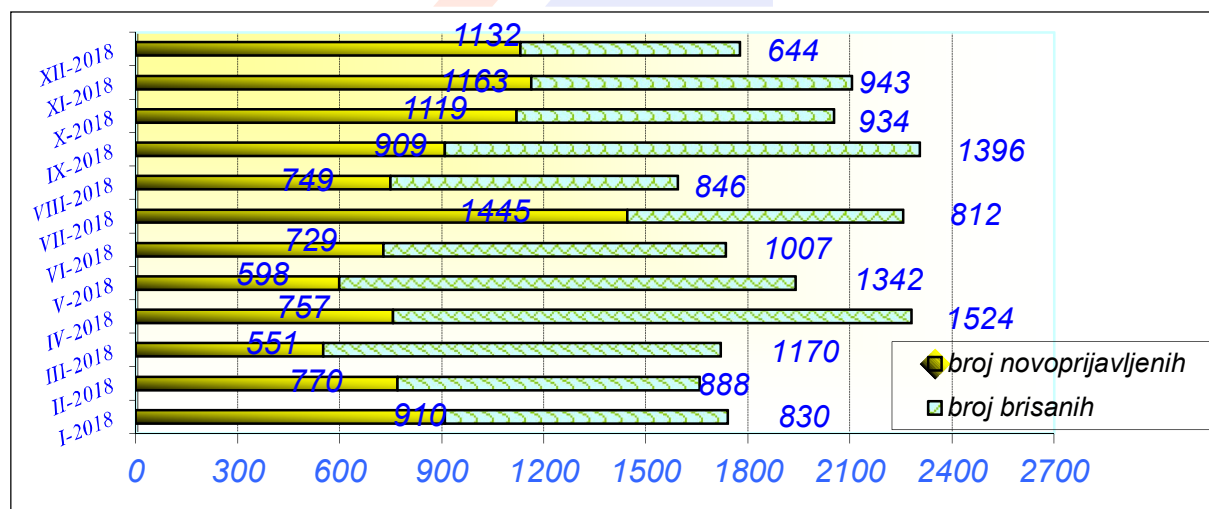
Sa evidencije je brisano, po različitim osnovama, 12.336 nezaposlenih osoba, tj. 535 ili za 4,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Od ovog broja, 72,4% se odnosi na kategoriju onih osoba koje su brisane zbog zaposlenja. U 2017. godini, taj udio je iznosio 72,8%. Od ukupnog broja osoba koje su izgubile status nezaposlene osobe, njih 6.199 su žene ili 50,3%.

Struktura skinutih osoba sa evidencije po stupnju stručnog obrazovanja je sljedeća:

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
ČAPLJINA	1.472	814	150	24	462	505	6	24	86	57	158	0
ČITLUK	1.138	624	56	2	405	405	0	25	45	60	140	0
JABLANICA	750	336	96	8	263	243	2	8	31	72	27	0
KONJIC	1.288	567	242	4	369	428	8	9	104	79	45	0
MOSTAR	6.181	3.126	548	39	1.640	2.322	20	136	352	610	514	0
NEUM	224	120	26	0	88	70	0	4	11	3	22	0
PROZOR -RAMA	578	253	87	0	222	161	3	11	35	26	33	0
RAVNO	15	5	1	0	7	3	0	0	1	2	1	0
STOLAC	690	354	62	6	242	216	5	14	34	60	51	0
UKUPNO	12.336	6.199	1.268	83	3.698	4.353	44	231	699	969	991	0

Kretanje broja novoprijavljenih i brisanih osoba po mjesecima

Zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju

Zaposlenost

Prema procjeni ukupnog broja prisutnog stanovništva po starosti i općinama od strane Federalnog zavoda za statistiku, na dan 30.06.2018. godine na području HNŽ bilo je 217.765 stanovnika. Do 14 godina starosti bilo je 30.852, od 15 – 64 godine 149.499 i preko 65 godina 37.684 stanovnika (Tabela 1 Priloga).

Prikaz procjene broja stanovništva po dobi u 2017. i 2018. godini

Datum procjene	Opis	Ukupno	Po godinama starosti		
			0-14	15-64	65 +
30.06.2017.	FBiH	2.201.193	330.667	1.550.130	320.396
30.06.2018.		2.196.223	325.400	1.538.814	332.019
30.06.2017.	HNŽ	218.473	31.177	150.555	36.741
30.06.2018.		217.765	30.582	149.499	37.684

Prema prikupljenim podacima na području koje pokriva Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK, krajem 2018. godine djeluje 17.378 pravnih subjekata, koji ukupno zapošljavaju 58.490 radnika. Ovi podaci su dobiveni od Porezne uprave Federacije BiH (Tabela 2 Priloga). Potrebno je naglasiti da se prikazu navedenih podataka o broju zaposlenih osoba na području županije, pa samim tim i prema stopama i indexima izračunatima na temeljima istih, treba pristupiti sa velikom dozom opreza. Podaci su dobiveni od strane županijskog ureda Porezne uprave FBiH, koji i jesu ti koji vode evidenciju o zaposlenosti, međutim uočene su određene nedosljednosti. Primjerice, podaci dobiveni od pojedinih općinskih ureda se ne slažu sa onima iz županijskog ureda (razlike nisu konzistentne u smislu da su neki podaci viši ili niži u iznosima) ili su u potpunosti izostavljeni. Također, Federalni zavod za statistiku FBiH u svojim publikacijama više ne obrađuje podatke o zaposlenosti. Generalno smatramo da, iz gore navedenih razloga, podatke o registriranoj zaposlenosti ne možemo sa visokim stupnjem točnosti koristiti za izvođenje valjanih zaključaka.

Poredbom podataka Porezne uprave, u odnosu na isto razdoblje 2017. godine, došlo je do porasta broja zaposlenih osoba za 5.238, odnosno za 9,8%.

Stopa zaposlenosti iznosi 39,1%, što je u odnosu na 2017. godinu više za 3,7%. Stopa nezaposlenosti je također smanjena. Krajem 2017. godine ona je iznosila 37,7 %, a za isto razdoblje 2018. godine iznosi 34,4%. U Federaciji BiH vidljivi su isti trendovi. Stopa zaposlenosti je sa 30,6% porasla na 34,4 %, dok je stopa nezaposlenosti sa 42,5 % snižena na 38,4%. Procjene stope zaposlenosti i nezaposlenosti treba uzeti sa zadržkom iz više razloga: broj radno sposobnog stanovništva je procjena, a u njoj su sadržane i kategorije učenika,

studenti, korisnici povlašćenih mirovina i sl., a u broju nezaposlenih osoba je sadržan značajan udio onih osoba koje ne traže aktivno posao, koriste status nezaposlene osobe za ostvarivanje nekih drugih prava i sl.

Udio zaposlenih sa područja ove županije u ukupnoj zaposlenosti Federacije je 11%, što je manje za 0,2% nego prethodne godine, dok je udio nezaposlenih 9,3% i na istoj je razini kao i prošle godine. Udio radno aktivnog stanovništva iznosi 9,7%. Iz priloženih tablica ta kretanja su vidljivija za karakteristične godine.

Broj zaposlenih radnika u Hercegovačko-neretvanskoj županiji

	Broj zaposlenih radnika							
	1991.	2001.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Federacija BiH	631.020	407.199	435.113	443.587	450.121	457.974	472.575	529.147
HNŽ/HNK	66.104	45.397	46.712	48.245	48.661	48.086	53.252	58.490

¹Tijekom 2018. godine županijska inspekcija rada za oblast radnih odnosa izvršila je ukupno 1.767 inspeksijska nadzora, tijekom kojih su zatečene 422 osobe angažiranih suprotno Zakonu o radu. U 2016. godini taj broj je iznosio 347 osoba u 1.649 nadzora, iz čega se vidi da povećanje ne ukazuje na veću pojavu nezakonitog zasnivanja radnog odnosa na području naše županije. Preventivnim djelovanjem inspekcije, 381 osoba je zasnovala radni odnos. U posljednje vrijeme, temeljem evidencije inspekcije rada, uočen je porast zatvaranja gospodarskih subjekata.

I daje je prisutan problem povrede prava radnika iz radnog odnosa, kao što su neutemeljeni otkazi radnika kao posljedica traženja zaštite svojih prava, radno vrijeme duže od propisanog, neplaćanje prekovremenog rada, neisplaćivanje plaća na duži vremenski period ili kašnjenje sa isplata, rapoređivanje radnika na drugo radno mjesto bez obzira na zaključeni ugovor o radu i rad u vrijeme blagdana u onim djelatnostima gdje rad nije neophodan.

Prisutna je pojava diskriminacije u zapošljavanju, ali o navedenom Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ/K uglavnom bude informirano usmenim putem, zbog straha radnika od od gubitka posla. Radi se o ženama – porodiljama koje zbog trudnoće ostaju zbog posla, uskraćivaje prava na odmor, diskriminacija zbog starosne dobi.

U 2018. godini nije održana tematska sjednica Vlade HNŽ/K o problematici zapošljavanja.

¹ Podaci Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi HNŽ

Posredovanje u zapošljavanju

Zapošljavanje

Početakom 2017. godine uvedena je nova procedura rada za posredovanja u zapošljavanju, prema čijim uputama se veća pažnja posvećuje radu sa poslodavcima i nezaposlenim osobama. Prema novoj proceduri voditelji podružnica su dužni uspostaviti i održavati kontakte sa poslodavcima kako bi bili upoznati sa kretanjima na tržištu rada. Uspostavljajući vezu između potreba tržišta rada i nezaposlenih osoba, Služba ispunjava svoju primarnu tj. posredničku funkciju, međutim zbog strukturne nezaposlenosti i sve većeg odljeva radne snage u zemlje zapadne Europe potrebe poslodavaca za radnom snagom često ne budu zadovoljene. Iz toga razloga tijekom cijele godine se kontinuirano radilo na poboljšanju funkcije posredovanja.

Tijekom 2018. godine, Služba je ukupno prikupila i objavila 1.314 oglasa i natječaja o slobodnim radnim mjestima za 5.258 radnika. Od toga nam se 500 poslodavaca osobno javilo sa zahtjevom za objavu natječaja, a iskazali su potrebu za 2.055 radnika. Nastavio se trend povećanja broja obraćanja poslodavaca, što potvrđuje da su poslodavci prepoznali aktivnosti Službe kao značajnog aktera u pronalaženju potrebnog radnog kadra.

Tijekom izvještajne godine izradili smo 455 prijava potreba za radnicima. Promatrano po stupnju stručnog obrazovanja, struktura traženih radnika od Službe izgleda ovako:

Jasno je vidljivo da poslodavci preferiraju zapošljavanje na određeno radno vrijeme.

PO SJEDIŠTU POSLODAVCA	Broj traženih radnika	Od toga na:		PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		neodređeno	određeno	1	2	3	4	5	61	62	71	72	8
<i>ČAPLJINA</i>	58	7	51	15	0	20	22	0	1	0	0	0	0
<i>ČITLUK</i>	303	81	222	10	0	250	21	1	1	2	8	10	0
<i>JABLANICA</i>	7	0	7	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0
<i>KONJIC</i>	50	6	44	4	0	36	3	0	0	5	0	2	0
<i>MOSTAR</i>	424	36	388	13	2	224	78	1	6	32	64	4	0
<i>NEUM</i>	54	25	29	0	0	26	16	0	1	0	4	7	0
<i>PROZOR -RAMA</i>	34	32	2	1	0	25	1	0	0	1	5	1	0
<i>RAVNO</i>	19	3	16	0	0	12	5	0	0	0	2	0	0
<i>STOLAC</i>	33	0	33	3	0	30	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	982	190	792	46	2	630	146	2	9	40	83	24	0

U izvještajnom razdoblju iz evidencije je zbog zaposlenja brisano 8.926 osoba, od čega 4.621 žena. U odnosu na isto razdoblje prošle godine (8.590 zaposlenih osoba), to je više za 336 osoba, tj. 3,9 %. Važno je napomenuti da se u preko 75% slučajeva radi o sklapanju ugovora o radu na određeno vrijeme. 247 osoba je na tržište rada došlo kroz samozapošljavanje.

U izravnom kontaktu sa poslodavcima imamo saznanja da se poslodavci u odabiru radnika susreću sa problemom manjka potrebnih vještina kod nezaposlenih osoba. Razlog tome je prvenstveno neusklađenost obrazovnog sustava za zahtjevima tržišta rada.

Struktura zaposlenih po stupnju stručnog obrazovanja

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
ČAPLJINA	1.004	602	64	17	312	359	5	15	59	48	125	0
ČITLUK	895	504	27	1	316	329	0	22	32	52	116	0
JABLANICA	570	272	56	3	201	197	1	8	25	56	23	0
KONJIC	927	407	144	1	268	312	4	7	84	68	39	0
MOSTAR	4.542	2.349	298	18	1.140	1.730	6	112	278	524	436	0
NEUM	161	89	10	0	69	51	0	1	9	3	18	0
PROZOR -RAMA	347	150	42	0	132	95	2	9	27	18	22	0
RAVNO	8	3	1	0	3	2	0	0	0	1	1	0
STOLAC	472	245	23	3	168	155	2	12	26	48	35	0
UKUPNO	8.926	4.621	665	43	2.609	3.230	20	186	540	818	815	0

Tijekom izvještajne godine, u evidenciju nezaposlenih osoba se, zbog prekida radnog odnosa, prijavila 7.821 osoba, što je u odnosu na prošlu godinu više za 6,3%. Od toga broja, njih 4.151 su žene, ili 53 %.

Pregled prestanak radnog odnosa po općinama

PODRUŽNICA	Ukupno	Od toga žena	PO STUPNJU STRUČNOG OBRAZOVANJA									
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8
ČAPLJINA	887	545	70	7	282	327	6	13	42	42	98	0
ČITLUK	828	466	34	0	318	296	0	21	28	40	91	0
JABLANICA	555	267	70	5	194	193	0	6	15	56	16	0
KONJIC	782	316	145	0	225	254	2	7	67	47	35	0
MOSTAR	3.914	2.104	308	14	1.020	1.451	8	86	198	487	342	0
NEUM	174	98	10	0	70	56	1	1	8	6	22	0
PROZOR -RAMA	288	142	36	0	122	65	1	10	21	17	16	0
RAVNO	8	3	1	0	2	3	0	0	0	2	0	0
STOLAC	385	210	28	1	150	118	2	10	14	32	30	0
UKUPNO	7.821	4.151	702	27	2383	2.763	20	154	393	729	650	0

Strateškim planom Službe za zapošljavanje za razdoblje 2018-2020, u okviru Strateškog cilja 3. (Povećati značaj posredovanja u zapošljavanju kao ključne funkcije Službe), definirana je potreba koji se odnosi na Unaprjeđenje procesa posredovanja u zapošljavanju, te je jedna od predviđenih aktivnosti bila Provođenje obuka o specifičnim aktivnostima posredovanja u zapošljavanju. U svrhu ispunjavanja spomenute aktivnosti, kako bi jačali ljudske kapacitete i povećali fokus na samu funkciju posredovanja, održana je interna obuka pod nazivom „Komunikacija s poslodavcima“. Cilj obuke je bio usavršavanje načina komunikacije s poslodavcima u svrhu pružanja što učinkovitijih usluga. Ishod je osposobljenost voditelja podružnica za izradu plana posjete poslodavcima, te je definirano da će se u narednom razdoblju raditi na istom. U kontaktu sa poslodavcima, Služba će nastojati poslodavcima na još kvalitetniji način predočiti usluge koje mogu dobiti od Službe, te na taj način poticati poslodavce da oglašavaju slobodna radna mjesta putem Službe.

Pored posredovanja u zapošljavanju koje podružnice provode na svojim područjima, u izvještajnom razdoblju su se provodile i aktivnosti međumjesnog posredovanja, a nekolicina poslodavaca je izrazila potrebu da se predselekcija i razgovori sa zainteresiranim kandidatima obave u prostorijama Službe. Početak 2018. godine je bio obilježen velikim brojem prijava potrebe za radnicima iz oblasti turizma, a naročito od strane poslodavaca iz Hrvatske. Posjetilo nas je preko deset poslodavaca iz Hrvatske iz hotelsko-turističke oblasti u potrazi za radnom snagom, a u dogovoru sa poslodavcima su u više navrata održani dani otvorenih vrata u prostorijama Službe. Na ovaj način smo uspjeli zadovoljiti zahtjeve poslodavaca, ali i pružiti nezaposlenim osobama mogućnost izravnog upoznavanja sa potencijalnim poslodavcem i obavljanje izravnih intervjuja. Neki od poslodavaca koji su nas posjetili bili su: Medora Hoteli, Dubrovnik Riviera Hotels, Dubrovački vrtovi sunca, Jadranka trgovina d.o.o., Jadranka hoteli d.o.o., Sunčani Hvar d.d., HTP Orebić, Nautika d.o.o., Valamar Riviera d.d., Jadranski luksuzni hoteli, Hotel Solaris d.d. i drugi.

U okviru međudržavnog posredovanja, Služba održava redovne kontakte i razmjenjuje informacije sa Agencijom za rad i zapošljavanje BiH u vezi sa zapošljavanjem u inozemstvu. Posredovanje za zapošljavanje u Republici Sloveniji se provodi temeljem Operativnog protokola za zapošljavanje u Republici Sloveniji. Poslovi koji se nude su većinom iz građevinske djelatnosti, a uvjet rada nisu povoljni u značajnoj mjeri da bi se nezaposlene osobe sa ovog područja odlučile na preseljenje u Sloveniju.

Temeljem dogovora o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj, te kontinuirano otvorenog javnog poziva za zapošljavanje radnika za zdravstvenu njegu u SR Njemačkoj, Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije zaprima prijave zainteresiranih kandidata i dostavlja ih Agenciji za rad i zapošljavanje BiH na postupanje, te redovno izvještava Agenciju za rad i zapošljavanje o poduzetim aktivnostima. Nemamo povratnu informaciju o ishodima zapošljavanja za ovo izvještajno razdoblje.

U posljednje vrijeme, Služba je u više navrata zaprimala upite o dostupnosti podataka o osobama koje su odlučile emigrirati iz Bosne i Hercegovine, zbog zapošljavanja u zemljama Europske Unije. U skladu sa Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, vodi se evidencija o osobama koje se brišu iz evidencije zbog preseljenja, ali ne i radi li se o preseljenju u drugu županiju ili drugu državu. Nezaposlene osobe koje odluče otići na rad van BiH u većini slučajeva o tome ne izvijeste Službu. Kako imaju pravo biti u evidenciji nezaposlenih osoba 3 mjeseca bez javljanja, ne odjavljuju se iz iste zbog mogućnosti povratka. Ako i pronađu

zaposlenje, ne informiraju svoju općinsku podružnicu o tome, pa se te osobe u velikom broju slučajeva brišu iz evidencije zbog neredovnog javljanja Službi.

Aktivna politika zapošljavanja

U izvještajnom razdoblju radili smo, kako na realizaciji programa iz ranijih razdoblja, tako i na pripremi i realizaciji aktivnih mjera iz tekuće godine. Zbog nedostatka vlastitih sredstava u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK izostalo je pokretanje programa zapošljavanja koji bi se financirali iz sredstava Službe.

U nastavku slijedi detaljniji izvještaj za programe čija se realizacija u potpunosti ili djelomično odvijala u izvještajnom razdoblju:

- *Program subvencioniranja zapošljavanja mladih bez radnog iskustva i subvencioniranja samozapošljavanja po Uredbi Vlade F BiH*

U izvještajnom razdoblju, pratilo se poštivanje ugovorenih obveza jednog dijela poslodavaca, te su u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje završene sve obveze u okviru ove mjere (upućivanje obavijesti o raskidu ugovora po potrebi, ažuriranje podataka u sustavu Ocean, koordinacija i odgovaranje na posebne zahtjeve poslodavaca, redovno izvještavanje Federalnom zavodu za zapošljavanje, povrat mjenica i pripadajuće dokumentacije korisnicima itd.).

- *Sufinanciranje zapošljavanja po Programu Federalnog zavoda za zapošljavanje 2017*

Tijekom izvještajnog razdoblja, praćena je realizaciju ugovora potpisanih u okviru ovog Programa tijekom 2017. godine, te refundacija sredstava poslodavcima. U okviru mjere Prvo radno iskustvo 2017 zaključen je jedan ugovor o sufinanciranju za zapošljavanje 29 osoba, čime je utrošeno 134.560,00 KM.

- *Program sufinanciranja samozapošljavanja Start up 2017*

Start up je mjera koja potiče poduzetništvo i daje priliku nezaposlenim osobama otvoriti vlastita poduzeća ili obrte, te zaposliti druge nezaposlene osobe u novoosnovanim poduzećima. Za ovaj program izdvojena su sredstava u iznosu od 274.777,57 KM za Hercegovačko-neretvansku županiju. Veći iznos sredstava je utrošen u prethodnoj godini, dok je u izvještajnom razdoblju utrošeno 4.160,00 KM za samozapošljavanje 1 osobe.

- *Sufinanciranje zapošljavanja po Programu Federalnog zavoda za zapošljavanje 2017 PLUS*

Unutar ovog Programa objavljena su dva kruga javnog poziva, i to u 10. i 11. mjesecu 2017. godine. Veći broj ugovora je zaključen u tijekom 2017. godine, ali jedan dio je iz različitih

razloga prenesen u 2018. godinu. U nastavku slijedi izvještaj o utrošenim sredstvima po svim mjerama u okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja 2017 plus:

- Prvo radno iskustvo 2017 PLUS - u izvještajnom razdoblju zaključeno je 46 ugovora o sufinansiranju u vrijednosti od 593.928,00 KM, za zapošljavanje 136 osoba iz ciljne skupine. U tijeku je praćenje realizacije potpisanih ugovora, te mjesečno refundiranje opravdanih sredstava.
- Periodično zapošljavanje 2017 PLUS - u izvještajnom razdoblju zaključeno je 56 ugovora. Za sufinansiranje zapošljavanja 111 osoba iz ciljne skupine utrošeno je 219.780,00 KM. Tijekom realizacije je ukupno 15 osoba prekinulo radni odnos prije ugovorenog roka.
- Vaučer za posao 2017 PLUS - ukupna vrijednost ugovora koji su potpisani u izvještajnom razdoblju u okviru mjere iznosi 92.880,00 KM. Zaključen je 31 ugovor o sufinansiranju, a zaposleno 46 osoba.
- *Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2017 PLUS*

U izvještajnom razdoblju, u okviru Programa sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2017 PLUS, zaključeno je 26 ugovora o sufinansiranju. Zaposleno je 28 osoba a ugovoreni iznos sredstava iznosi 170.965,00 KM.

- *Program „Projekti i mogućnosti zapošljavanja djece šehida i poginulih branitelja“ 2017*

Program „Projekti i mogućnosti zapošljavanja djece šehida i poginulih branitelja“ je realiziran u suradnji sa Vladom HNŽ/K odnosno Ministarstvom za pitanja branitelja/boraca HNŽ-HNK, te financijskom podrškom Federalnog zavoda za zapošljavanje. Financijska sredstva osigurana za realizaciju Programa iznose 375.000,00 KM i to iznos od 175.000,00 KM je osiguran od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje, a iznos od 200.000,00 KM od Vlade HNŽ/K dok je nositelj realizacije Programa Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije. Program je realiziran s ciljem zapošljavanja djece poginulih šehida i branitelja – aktivnih tražitelja posla, koji su se nalazili u evidenciji Službe prije objave Javnog poziva. U okviru ovog Programa objavljena su dva javna poziva, te su u izvještajnom razdoblju zaključena 2 ugovora o sufinansiranju za zapošljavanje osoba iz ciljne skupine, za što je utrošeno 16.800,00 KM.

- *Program sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu sa poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u FBiH u 2017*

Tijekom izvještajnog razdoblja je nastavljeno praćenje realizacije Ugovora koji su potpisani u prethodnoj godini.

- *Program sufinansiranja zapošljavanja u javnim univerzitetima/sveučilištima u FBiH*

Program se realizira s ciljem zapošljavanja nezaposlenih osoba koje zadovoljavaju kriterije zapošljavanja na javnim univerzitetima/sveučilištima, a koje su prijavljene u evidenciju nezaposlenih osoba prije potpisivanja sporazuma o međusobnoj suradnji u realizaciji Programa. Nakon što su krajem 2017. godine potpisani Sporazumi, u izvještajnom razdoblju zaključeni su ugovori o sufinansiranju u vrijednosti od 115.200,00 KM za zapošljavanje 12 osoba na fakultetima Sveučilišta u Mostaru i Univerziteta Džemal Bijedić.

- *Program sufinansiranja zapošljavanja 2018*

Ovim Programom Federalnog zavoda za zapošljavanje su planirana sredstva za Hercegovačko-neretvansku županiju u iznosu od 3.776.856 KM. U izvještajnom razdoblju objavljena su tri javna poziva, te u nastavku slijede podaci o realizaciji pojedinih mjera:

- Prvo radno iskustvo 2018 - cilj ove mjere je što većem broju mladih osoba omogućiti osposobljavanje za rad u struci i stjecanje prvog radnog iskustva u zvanju za koje su se školovale, te na taj način poboljšati njihovu konkurentnost i integracija na tržištu rada. U izvještajnom razdoblju zaključen je 41 ugovor o sufinansiranju, te su zaposlene ukupno 103 osobe (KV/SSS 18 i VŠS/VSS 85), za što je utrošeno 401.840,00 KM.
- Prilika za sve 2018 – mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja - mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stupanj obrazovanja, na duže razdoblje, i to u trajanju od 6 ili 12 mjeseci, uz podršku poslodavcu refundiranjem ½ subvencije nakon 6. do 12.-tog mjeseca razdoblja sufinansiranja, i to isključivo kod poslodavaca u privatnom sektoru. U izvještajnom razdoblju, u okviru ove mjere, zaključeno je 98 ugovora o sufinansiranju čija je vrijednost 638.154,00 KM. Zaposleno je ukupno 219 osoba
- Zapošljavanje žena 2018 - mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih žena, bez obzira na stupanj obrazovanja, radno iskustvo i dob, na razdoblje od šest (6) mjeseci i zapošljavanje nezaposlenih žena više (VI stupanj) i visoke stručne spreme (VII stupanj), bez obzira na radno iskustvo i dob, na razdoblje od 12 mjeseci. U izvještajnom razdoblju zaključeno je 60 ugovora po ovoj mjeri, te su zaposlene 94 žene, a ukupna vrijednost utrošenih sredstava iznosi 384.462,00 KM.
- Periodično/sezonsko zapošljavanje 2018 - Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja uz zasnivanje radnog odnosa na razdoblje do šest (6) mjeseci. Cilj ove mjere je nezaposlenim osobama olakšati integraciju na tržištu rada i spriječiti dugotrajnu nezaposlenost, te poslodavcima osigurati radnu snagu u skladu sa njihovim potrebama. U

izvještajnom razdoblju zaključena su 44 ugovora o periodičnom zapošljavanju, unutar kojih je zaposleno 75 nezaposlenih osoba, a vrijednost ugovora iznosi 148.500,00 KM.

- Doprinos 500 - Cilj ove mjere je nezaposlenim osobama olakšati integracija na tržištu rada i spriječiti dugotrajna nezaposlenost uz poticanje poslodavaca za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi/radniku, a koja podrazumijeva podršku poslodavcu isključivo u privatnom sektoru kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM. U izvještajnom razdoblju zaključeno je 9 ugovora za zapošljavanje 22 osobe, u vrijednosti od 66.000,00 KM.
  - Javni radovi 2018 - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na razdoblje do tri (3) mjeseca. Cilj ove mjere je osigurati zapošljavanje/radno angažiranje nezaposlenih osoba iz evidencije nezaposlenih sa područja Federacije BiH, radi ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla, te integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad (npr. zaštita i očuvanje okoliša, sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.). U izvještajnom razdoblju zaključen je 1 ugovor o sufinanciranju javnih radova, zaposleno 6 osoba i utrošeno 7.020,00KM.
  - Tražim poslodavca 2018 - Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stupanj obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na razdoblje od 6 ili 12 mjeseci, prijavljenih u evidenciju nezaposlenih osoba prije dana preuzimanja Obrasca za traženje poslodavca TP. Poslodavac se odmah prilikom prijavljivanja na Javni poziv odlučuje za varijantu sufinanciranja i broj osoba. Za mjeru Tražim poslodavca objavljena su dva javna poziva, zaključen je 21 ugovor o sufinanciranju, a zaposlene su 22 osobe, čime je utrošeno 75.600,00 KM.
  - Mjera Služba u zajedničkim projektima omogućila je službama za zapošljavanje stvarati partnerstva sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama, te poticati zapošljavanje kroz sufinanciranje obuka i zapošljavanja. Kroz ovu mjeru je Služba sklopila sporazume o međusobnoj suradnji sa 10 poslodavca, te je ukupno obučeno 126 nezaposlenih osoba sa evidencije, i zaposleno njih 95. Ukupan iznos ugovorenih sredstava kroz ovu mjeru za 2018 godinu iznosi 562.800,00 KM. Federalni zavod je za mjeru Služba u zajedničkim projektima za našu županiju izdvojio sredstva od 566.528,00KM
- *Program sufinanciranja samozapošljavanja Start up 2018*

Ciljna grupa ovog Programa su osobe prijavljene u evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave na Javni poziv, bez obzira na stupanj obrazovanja i starosnu dob, a koje će po prijavi na Javni poziv registrirati i održati gospodarsku djelatnost u trajanju od najmanje 12 mjeseci. Program je proveden kroz 3 mjere:

- Poduzetništvo za mlade - sufinansiranje samozapošljavanja mladih, dobi do 30 godina, bez obzira na spol, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva. Mladim će se poduzetnicima, sa kojima se zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja u svim djelatnostima, u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva, i to u iznosu od 390 KM mjesečno. U okviru ove mjere zaključeno je 14 ugovora u izvještajnom razdoblju, za zapošljavanje i samozapošljavanje 16 osoba iz ciljne skupine. Vrijednost zaključenih ugovora iznosi 87.980,00 KM.
- Poduzetništvo za žene – kroz sufinansiranje samozapošljavanja žena, bez obzira na dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, korisnicama sredstava će se u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva, i to u iznosu od 390 KM mjesečno. U okviru ove mjere zaključeno je 14 ugovora za zapošljavanje i samozapošljavanje 16 osoba iz ciljne skupine, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 72.280,00 KM.
- Poduzetništvo za sve – mjera za sufinansiranje samozapošljavanja osoba, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stupanj obrazovanja, prijavljenih u evidenciju nezaposlenih prije dana podnošenja prijave na Javni poziv, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva. Korisnicima sredstava će se u narednih 12 mjeseci isplaćivati poticajna sredstva u iznosu od 360 KM mjesečno. U okviru ove mjere zaključena su 42 ugovora za zapošljavanje i samozapošljavanje 49 osoba, a vrijednost zaključenih ugovora iznosi 203.700,00KM.
  - *Program sufinansiranja zapošljavanja djece poginulih boraca/branitelja i djece ratnih vojnih invalida 2018*

U izvještajnom razdoblju realiziran je Program sufinansiranja zapošljavanja populacije djece poginulih boraca/branitelja. U ovogodišnjem Programu mjera je proširena i na populaciju djece ratnih vojnih invalida. Program je izrađen u suradnji sa Ministarstvom za pitanja boraca/branitelja HNŽ i Federalnim zavodom za zapošljavanje. U izvještajnom razdoblju objavljena su dva Javna poziva. Za realizaciju ovog Programa izdvojena su sredstva u iznosu od 200.000,00 KM iz budžeta Vlade Hercegovačko-neretvanske županije, posredstvom Ministarstva za pitanja branitelja, a 180.000,00 KM je izdvojio Federalni zavod za zapošljavanje. Po mjeri sufinansiranje zapošljavanja djece poginulih i nestalih branitelja/boraca (mjera1), mogućnost zapošljavanja dobile su 23 osobe iz ciljne skupine, u ukupnom iznosu od 180.000,00 KM, te 11 osoba po mjeri sufinansiranje zapošljavanja djece ratnih vojnih invalida, u iznosu od 88.800,00 KM, što za obje mjere iznosi 268.800,00KM.

- *Program zapošljavanja Roma u 2018*

Program se realizira s ciljem sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja Roma sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH, posebno cijeneći njihovu socijalnu i drugu osjetljivost, a radi jačanja njihove konkurentnosti na tržištu rada i sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti. Raspoloživa financijska sredstva u iznosu od 438.620 KM predviđena su za podršku zapošljavanja i samozapošljavanja nezaposlenih Roma u Federaciji BiH u 2018.

godini. Po ovoj mjeri zaključen je jedan ugovor, čija je vrijednost 12.000,00 KM i zaposlene su dvije osobe iz spomenute kategorije.

- *Program sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu sa poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u FBiH u 2018*

Program se realizira u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i Ministarstvom obrazovanja HNŽ/K, s ciljem zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu sa poteškoćama u razvoju u osnovnim školama sa područja županije. U okviru ovog Programa zaposlene su 23 osobe visokog obrazovanja u 12 škola, a utrošeno je 52.227,60 KM.

Temeljem navedenog, Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je kroz realizirane programe u 2018. godine utrošila 4.159.671,60 ukupno po svim mjerama, a efekt zapošljavanja je 1.118 novozaposlenih osoba iz evidencije nezaposlenih. Prosječno utrošena poticajna sredstva po jednoj zaposlenoj osobi iznose 3.720,00 KM.

Monitoring i evaluacija mjera aktivne politike zapošljavanja

Strateškim planom Službe za zapošljavanje za razdoblje 2018-2020 u okviru Strateškog cilja 2. (Uvesti sustav za monitoring i evaluaciju procesa) definiran je strateški program koji se odnosi na razvoj sustava za monitoring i evaluaciju mjera aktivne politike zapošljavanja. Iako je Služba planirala održati obuku svojih zaposlenika za monitoring i evaluaciju te razviti proceduru za sam proces samostalno, nije pokrenula dodatne obuke iz razloga što nedostaje stručnog kadra koji bi bio zadužen za vođenje cjelovitog procesa monitoringa. U međuvremenu je Federalni zavod za zapošljavanje u suradnji sa Udruženjem Premisa te Projektom zapošljavanja mladih (YEP), pokrenuo određene aktivnosti iz ovog područja sa ciljem kreiranja jedinstvene metodologije za monitoring i evaluaciju mjera aktivnih politika zapošljavanja, koja bi se ustupila i županijskim Službama za zapošljavanje. U prvom polugodištu 2018. godine Služba je sudjelovala u prikupljanju podataka za evaluaciju i monitoring mjere Vaučer za posao 2014. U okviru ove aktivnosti anketiran je uzorak poslodavaca iz HNŽ, kao i uzorak sufinanciranih osoba koji su bili korisnici mjere Vaučer 2014.

Također, u cilju evaluacije učinka Programa "Start up 2015", provedena je pilot aktivnost anketiranja učesnika programa putem koje će se testirati metodologija koja će služiti za evaluacije i drugih aktivnih mjera zapošljavanja. Evaluacija učinka aktivnih mjera zapošljavanja je jedna od aktivnosti čije će provođenje u dogledno vrijeme biti redovno, kako bi se procijenila efektivnost ne samo utroška sredstava, nego i ukupni učinak aktivnih mjera zapošljavanja koju Federalni zavod za zapošljavanje provodi u suradnji sa službama.

Anketiranje „Ispitivanje tržišta rada“ u 2018. godini

U prvom kvartalu tekuće godine provedeno je i anketiranje poslodavaca u svrhu analize potreba tržišta rada u FBiH u 2018. godini, u suradnji sa Federalnom zavodom za zapošljavanje. Uzorak za našu županiju bio je 120 tvrtki, i voditelji općinskih podružnica su blagovremeno i u skladu sa planom proveli anketiranje poslodavaca. Uzorak je mali i nije dovoljan za generaliziranje sa visokim stupnjem sigurnosti. Kako se ova vrsta istraživanja vrši na razini Federacije, planirana je izmjena metodologije kojom će se postići veći obuhvat gospodarskih subjekata, te kraća razdoblja ispitivanja, u svrhu točnijeg utvrđivanja potreba i mogućnosti planiranja aktivnosti u skladu sa nalazima.

Pregled broja upitnika/tvrtki u uzorku po općinama

PODRUŽNICA	Planirani broj	Broj dostavljenih upitnika	Broj vraćenih upitnika	% (4: 3)	Broj upitnika sa iskazanim potrebama	Broj upitnika bez iskazanih potreba	% (6:4)
1	2	3	4	5	6	7	8
Čapljina	10	10	10	100,0	6	4	60,0
Čitluk	9	9	9	100,0	5	4	55,6
Jablanica	10	10	10	100,0	3	7	30,0
Konjic	15	15	15	100,0	9	6	60,0
Mostar	53	53	53	100,0	31	22	58,5
Neum	8	8	8	100,0	3	5	37,5
Prozor -rama	8	8	8	100,0	1	7	12,5
Ravno	2	2	2	100,0	2	0	100,0
Stolac	5	5	5	100,0	3	2	60,0
UKUPNO	120	120	120	100,0	63	57	52,5

Kriteriji za odabir uzorka anketiranja su da se radi o poslodavcima koji zapošljavaju pet (5) i više zaposlenika, a iznimno ako se utvrdi da nema dovoljno poslodavaca iz te skupine, moguće je anketirati i poslodavce koji imaju manje zaposlenika, te je naglasak stavljen na privatni sektor.

Pregled broja upitnika od poduzeća prema vrsti organizacije

Podružnica	VRSTA ORGANIZACIJE						
	Društvo sa ograničenom odgovornošću	Dioničko društvo	Javna ustanova	Javna poduzeća	Udruga građana	Obrt	Privatna zdravstvena ustanova
Čapljina	9	1	0	0	0	0	0
Čitluk	7	1	1	0	0	0	0
Jablanica	5	1	1	0	0	3	0
Konjic	10	1	2	1	0	0	1
Mostar	43	1	1	1	1	6	0
Neum	8	0	0	0	0	0	0
Prozor-rama	8	0	0	0	0	0	0
Ravno	1	0	1	0	0	0	0
Stolac	5	0	0	0	0	0	0
Ukupno	96	5	6	2	1	9	1
Udio %	80,0	4,2	5,0	1,7	0,8	7,5	0,8

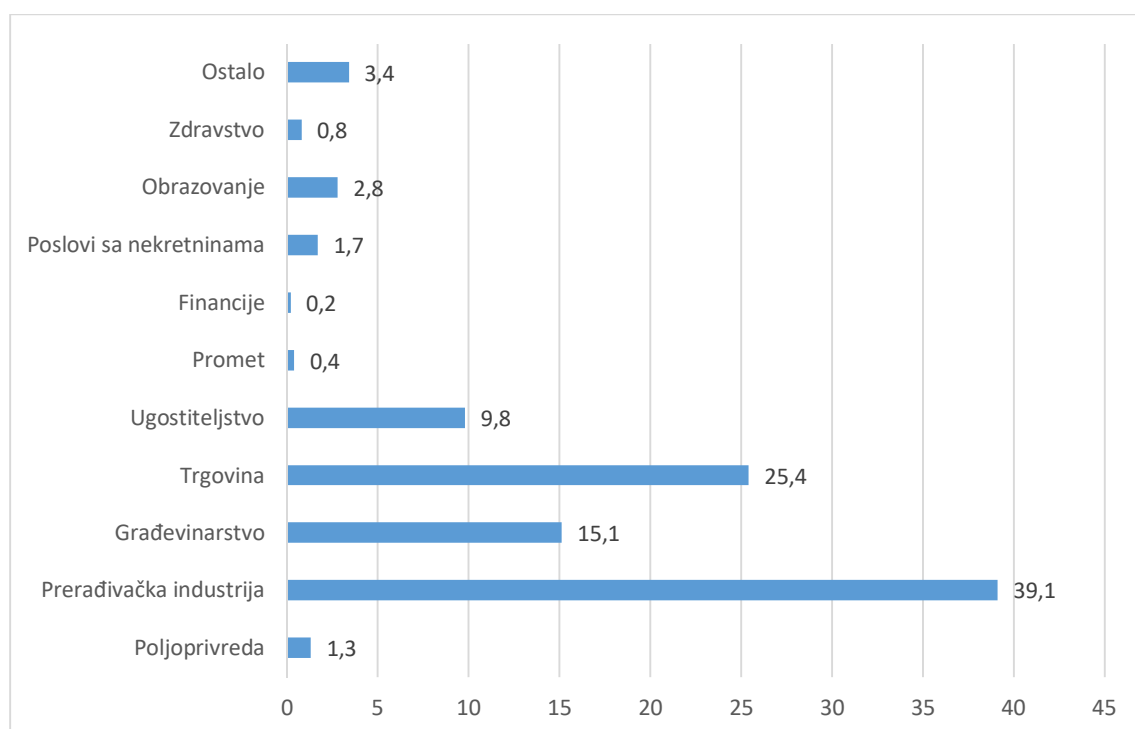
Anketirana poduzeća ukupno zapošļavaju 6.009 radnika, a u sljedećoj tabeli su isti prikazani po vrsti ugovora o radu:

HNŽ- HNK	Spol	Ukupno zaposlenih	Neodređeno	Određeno	Od određeno				
					Volonter	Pripravnik	Ugovor o radu	Ugovor o djelu	Povremeni poslovi
UKUPNO	Muško	3647	2471	1176	0	5	1114	52	5
	Žena	2362	1624	738	0	9	675	50	4
	Svega	6009	4095	1914	0	14	1789	102	9

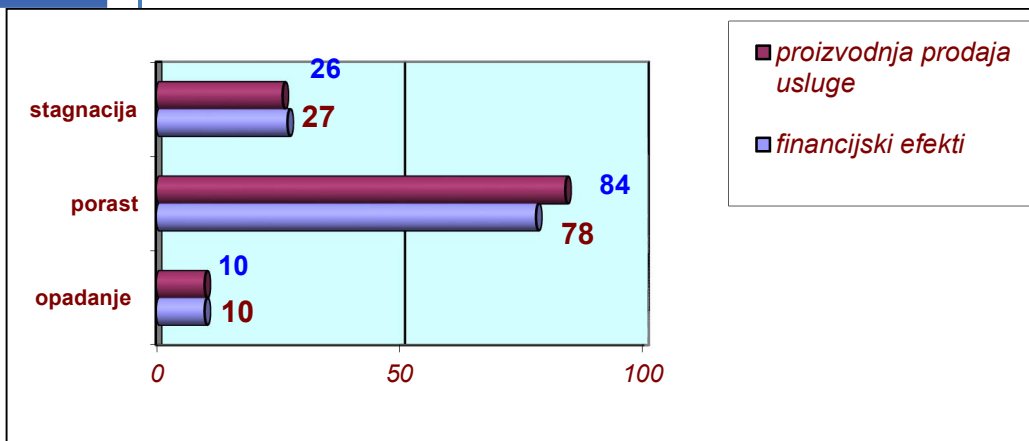

Podatak da je u anketiranim poduzećima 68% radnika zaposleno po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme je u koliziji za podacima o vrstama zapošljavanja osoba iz evidencije nezaposlenih osoba. Poslodavcima nije ponuđeno pitanje o preferencijama izbora ugovora o radu kod novih zapošljavanja, pa ne možemo ponuditi točno objašnjenje ovog nesklada. Jedno od mogućih i vjerojatnih objašnjenja je to da se pri novom zapošljavanju sklapaju ugovori o radu na određeno vrijeme u svrhu probnog rada, te se sa radnicima koji zadovolje sklapaju novi ugovori na neodređeno vrijeme, bez prekidanja radnog odnosa.

U skladu sa djelatnošću kojom se bave anketirana poduzeća, generirali smo i prikaz udjela broja zaposlenih radnika po gospodarskim djelatnostima:

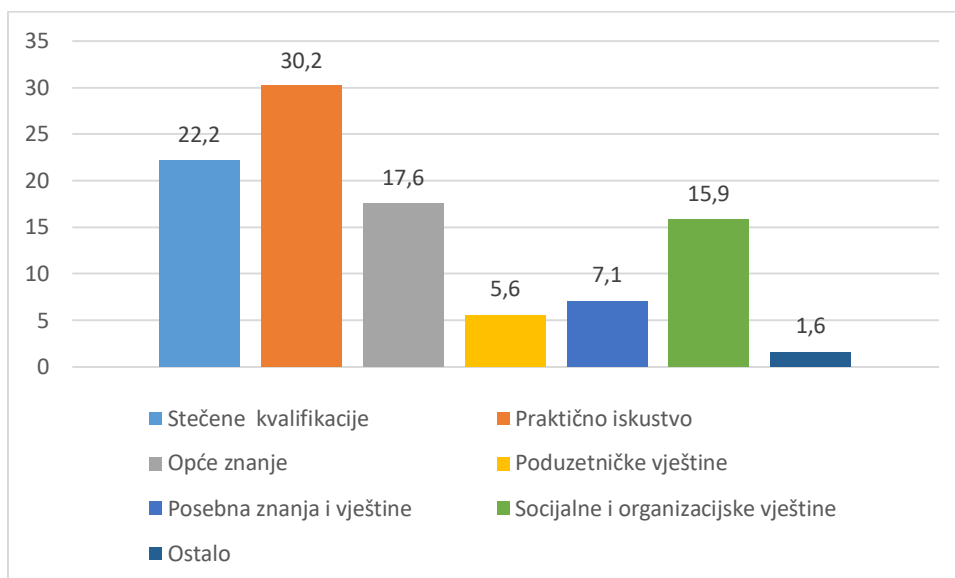
Anketirani poslodavci su većinom stabilna poduzeća, u terminima finansijskih efekata i rasta proizvodnje i prodaje usluga:

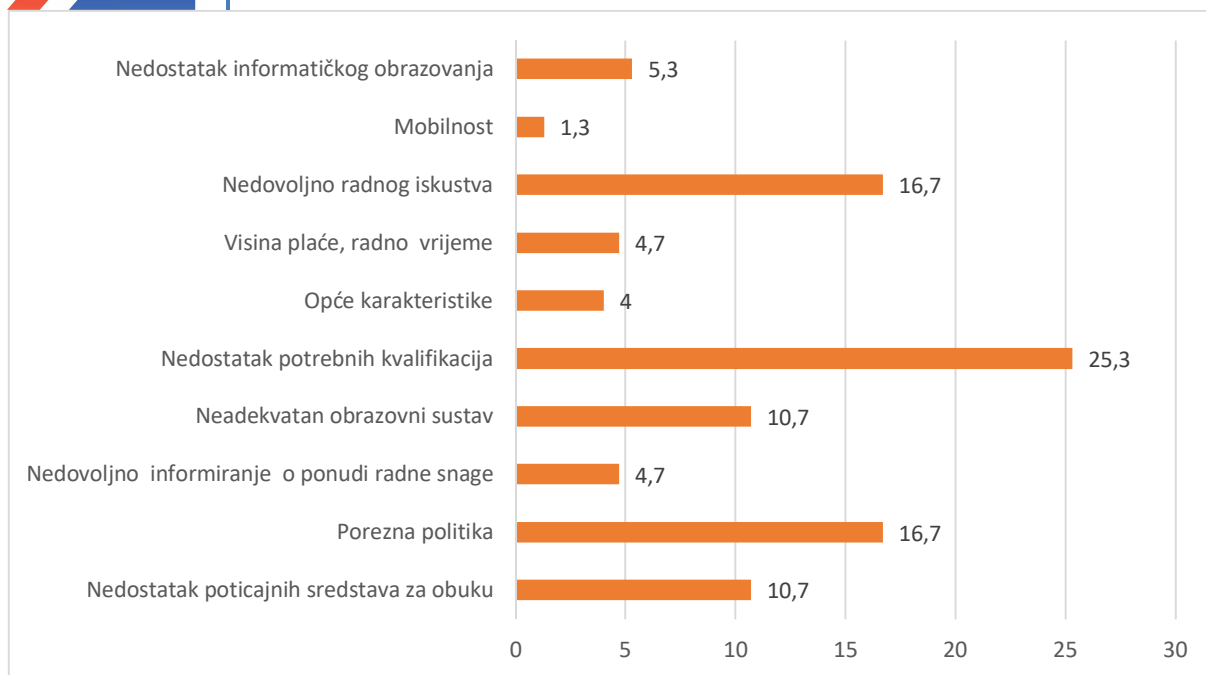
Također, nema velikih fluktuacija u broju radnika. U uzorku je ukupno novozaposlenih (u razdoblju od godine dana prije anketiranja) 859, otpuštenih 178, umirovljenih 21.

Kao uobičajen način traženja novih radnika, poslodavci se u najvećem broju slučajeva oslanjaju na osobne kontakte (39,7 %), a slijedi posredovanje Službe za zapošljavanje sa visokim 33,6 %. Na trećem mjestu je oglašavanje u medijima sa 23,3 %, a najmanje zastupljeni načini su putem privatnih agencija za zapošljavanje i ustanova za obrazovanje, sa udjelom od po 1,3 %.

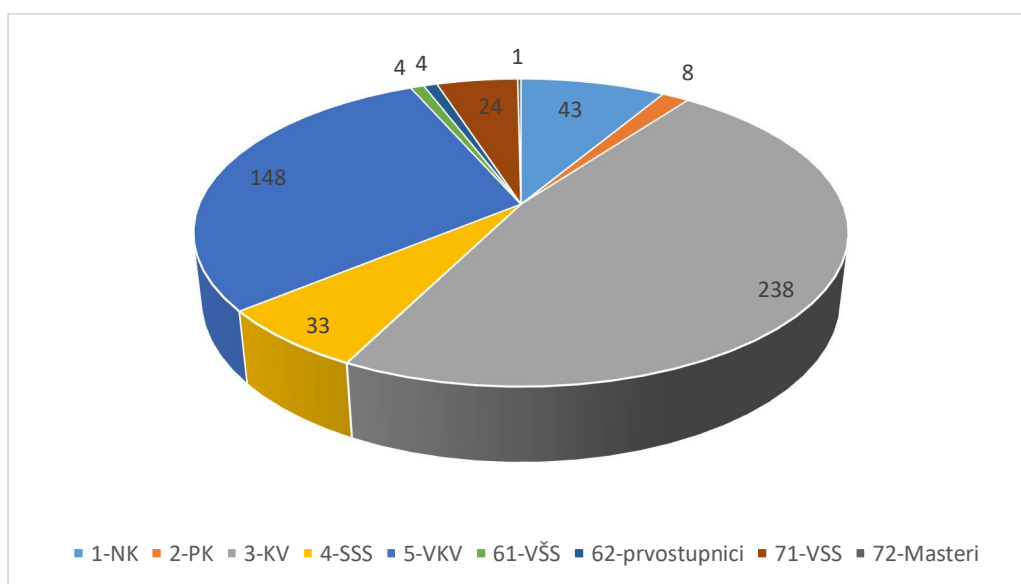
Poslodavci se susreću sa problemima pri odabiru novih radnika. Njih 40 % iz našeg uzorka je iznijelo karakteristike ili manjak istih kod kandidata koji prolaze selekcijski proces. U skladu sa očekivanjima i ranijim saznanjima, najveći problem stvara im nedostatak praktičnog iskustva:

Polovica ispitanih poslodavaca je izjavilo da u trenutku anketiranja ima nedostatak radne snage. Razlozi nedostatka su razni, ali prednjači nemogućnost popunjavanja radnih mjesta zbog nedostatka potrebnih kvalifikacija kod potencijalnih zaposlenika:

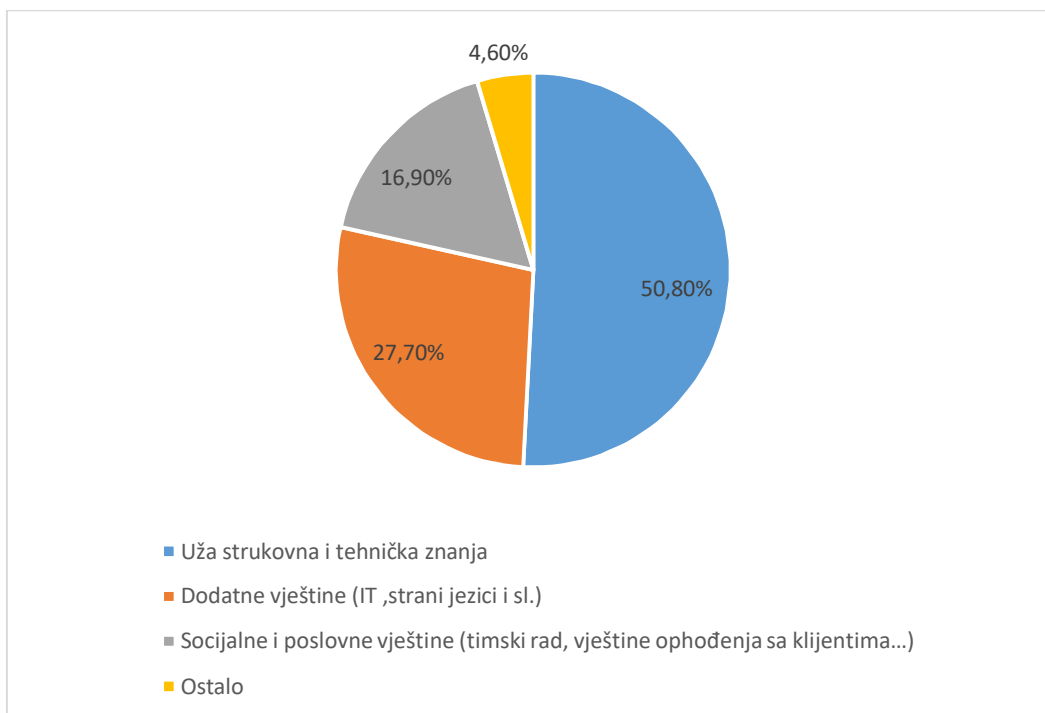

Već smo rekli da je 57 poslodavaca iskazalo potrebe za zapošljavanjem u narednom razdoblju. U skladu sa podacima da su u uzorku najviše zastupljeni poduzeća koja se bave proizvodnjom, najveća potreba je iskazana za kvalificiranim i visokokvalificiranim radnicima. Ukupna je potreba za 503 radnika, od čega se čak 386 odnosi na radnike sa 3. i 5. stupnjem obrazovanja:

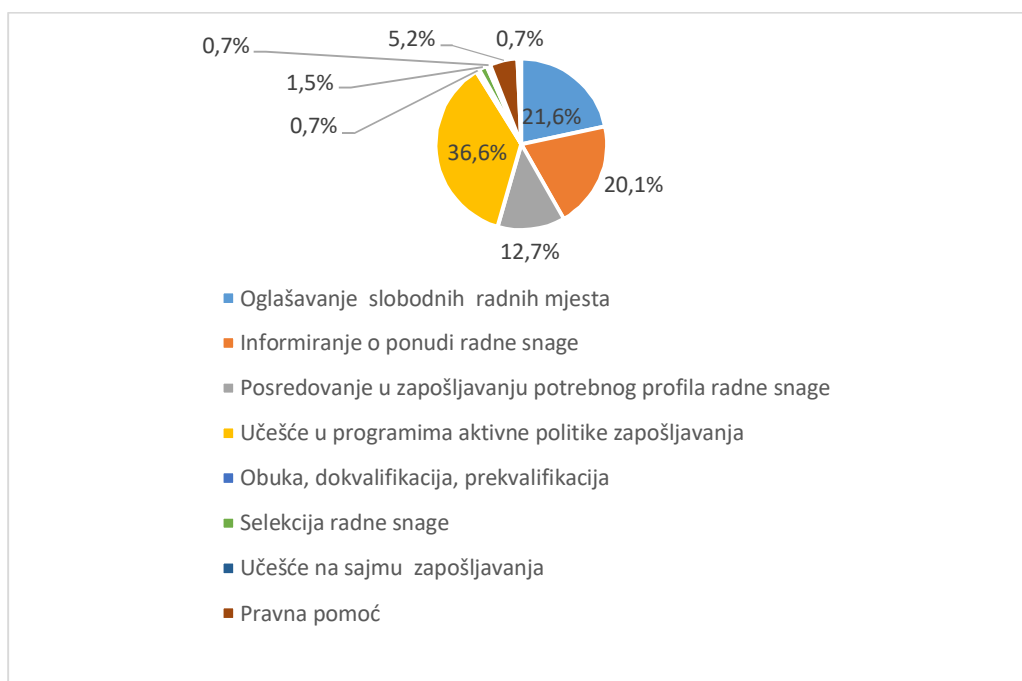

Ugovor na neodređeno radno vrijeme planiraju sklopiti sa 212 radnika, i to sa njih 65 zbog upražnjenog radnog mjesta, a u 147 slučajeva se radi o novootvorenim radnim mjestima. Istovremeno, imaju potrebu zapošljavanja 291 radnika na određeno vrijeme. Najpotrebnija zanimanja su šivači, konobari, prodavači, kuhari, tesari (Tabela br. 13 u prilogu).

Pored potrebe zapošljavanja novih radnika, 38 anketiranih poslodavaca je iskazalo potrebe i za dodatnim usavršavanjem postojećih zaposlenika. Više od polovice novih vještina za postojeće radnike se odnosi na usvajanje novih stručnih znanja i vještina, a na listi potreba slijede vještine rada na računara i jezici, te socijalne i poslovne vještine:

Anketirani subjekti su u 134 slučaja koristili usluge Službe za zapošljavanje, a po vrsti ostvarene suradnje prednjači korištenje poticajnih sredstava za zapošljavanje:

Pojedini predstavnici anketiranih poduzeća su i dali i svoje prijedloge i primjedbe na stanje na tržištu rada. Većina njih smatra da se evidencije nezaposlenih osoba moraju „očistiti“ i na taj način izdvojiti osobe koje dosita žele raditi i traže posao. Također, smatraju da se trebaju uvesti promjene kod programa sufinanciranja zapošljavanja na način da se produže razdoblja sufinanciranja, posveti veća pozornost informiranju javnosti o istima, poveća ažurnost pri mjesečnom refundiranju ugovorenih obveza.

Centar za informiranje, savjetovanje i obuku (CISO)

CISO centar tijekom cijele godine provodi svoje svakodnevne aktivnosti:

- dnevno ažuriranje oglasa iz dnevnih novina, časopisa, internet portala te njihovo objavljivanje na Facebook stranici te stranici www.berzarada.ba;
- prosljeđivanje aktualnih konkursa i drugih korisnih informacija u podružnice Službe elektronskim putem;
- dnevno ažuriranje oglasnih ploča Službe za zapošljavanje oglasima iz različitih izvora, uključujući potražnju poslova od strane nezaposlenih osoba, oglase o slobodnim radnim mjestima koje su dostavljali poslodavci, te oglase iz drugih ranije navedenih izvora;
- pomoć pri povezivanju nezaposlene osobe s potencijalnim poslodavcem;
- savjetovanje i testiranje učenika završnih razreda;
- samoinformiranje u prostorijama CISO-a;
- obavijesti o aktualnim programima o zapošljavanju i samozapošljavanju osoba s evidencije;
- izdavanje mišljenja za profesionalnu orijentaciju djeci s teškoćama u razvoju radi upisa u srednju školu.

U prvoj polovini 2018. godine, rad Centra za informiranje, savjetovanje i obuku ponajviše je bio obilježen aktivnostima vezanim za profesionalno usmjeravanje učenika osnovnih i srednjih škola na području županije. U ožujku je održano profesionalno informiranje za 28 učenika Osnovne škole Marina Držića na Buni, dok je tijekom travnja provedeno profesionalno informiranje u Osnovnoj školi fra Didaka Buntića u Čitluku (prisustvovalo 43 učenika), te u Osnovnoj školi Čerin (prisustvovalo 14 učenika). Učenicima su predstavljene višestruko korisne informacije koje su se odnosile na ulogu Službe za zapošljavanje, pregled stanja na tržištu rada, suficitarna i deficitarna zanimanja, kao i brojne dodatne informacije koje mogu poslužiti u donošenju odluke o smjeru daljeg obrazovanja ili zapošljavanja. Iste su u pismenoj formi dostavljene svim osnovnim i srednjim školama na području HNŽ-a (45 osnovnih i 28 srednjih škola). 16 učenika Internacionalne privatne gimnazije Mostar, te 41 učenik Gimnazije Mostar kroz ožujak i travanj podvrgnuto je testovima ličnosti, intelektualnih sposobnosti, profesionalnih interesa i radnih vrijednosti, te savjetovano o nastavku obrazovanja. Sredinom lipnja, od strane Službe za zapošljavanje izdano je 5 mišljenja o daljnjem nastavku obrazovanja osobama s teškoćama u razvoju pri upisu u srednju školu.

Tijekom cijele godine održavale su se radionice Kluba za traženje posla. Ukupno 68 osoba sudjelovalo je na radionicama, od kojih je njih 23 u međuvremenu pronašlo zaposlenje i obrisano s evidencije nezaposlenih osoba. Klub za traženje posla Mostar je na koncu godine dobio priznanje za postignute rezultate i ušao u Top 10 najuspješnijih Klubova u 2018. godini.

CISO je u 2018. godini zaprimio 93 ugovora o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa.

Zapošljavanje stranaca

U Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK su tijekom 2018 godine podnesena 268 zahtjeva za izdavanje radne dozvole, uključujući i zahtjeve za produženje radne dozvole. Temeljem Zakona o zapošljavanju stranaca u 2018. godini izdana je 201 radna dozvola, od toga 92 za novozaposlene strane državljane.

Služba redovno dostavlja Federalnom zavodu za zapošljavanje mjesečne i tromjesečne izvještaje o izdanim radnim dozvolama, radi daljnjeg izvještavanja nadležnih državnih institucija.

Priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju

Temeljem članka 12. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/10), 20 osoba sa invaliditetom sa područja HNŽ je u 2018. godini podnijelo zahtjev za priznavanje prava na profesionalnu rehabilitaciju, te im izdato rješenje o priznavanju prava. Svrha istih bila je učešće u Javnom pozivu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za dodjelu sredstava korisnicima u svrhu financiranja profesionalne rehabilitacije u 2018. godini.

Obuke i stručno usavršavanje radnika Službe

U cilju što efikasnijeg prijenosa informacija i usklađivanja rada među podružnicama, redovno su organizirani mjesečni sastanci voditelja podružnica sa koordinatoricom. Kroz ovaj vid suradnje zamijećena je potreba dodatnog usavršavanja i educiranja radnika Službe, te je u skladu sa tom potrebom napravljen Plan internih obuka. Na samom početku godine odrađena je analiza potreba kroz interni upitnik, te su definirane teme koje će se obrađivati. Na samom početku godine odrađena je analiza potreba kroz interni upitnik, te su definirane teme koje će se obrađivati tijekom 2018-godine, kroz interne obuke ali i u suradnji sa vanjskim suradnicima.

Tabelarni prikaz održanih obuka:

Naziv teme	Trajanje	Voditelj obuke na zadanu temu	Broj učesnika na obuci	Datum izvođenja obuke
„Upravljanje projektnim ciklusom“	dnevna obuka	Vedrana Šunjić	19	05.03.2018.
„Uloga Službe u profesionalnoj rehabilitacija osoba sa invaliditetom“	dnevna obuka	Vedrana Šunjić	19	05.03.2018.
„Procjena kvaliteta izrađenih individualnih planova zapošljavanja“	dvodnevna obuka	YEP	4	27.- 28.02.2018.
„Efikasno upravljanje nabavkama u službama za zapošljavanje“	dvodnevna obuka	YEP	2	22.- 23.03.2018.
„Job Club“	dnevna obuka	Maja Perić i Šejla Fejzagić	25	29.03.2018.
„Grupno informiranje“	dnevna obuka	Helena Zelenika	25	29.03.2018.
„Praktični savjeti za svakodnevni rad (Informatika:Excel, Word...)“	dnevna obuka	Vjekoslav Novak	25	26.04.2018.
„Prezentacija YEP-a“	dnevna obuka	Anita Perić	25	26.04.2018.
„Uvodna obuka za evidentičare“	dvodnevna obuka	Yep		07.- 08.05.2018.
„Pravilno vođenje protokola: praktični savjeti“	dnevna obuka	Nermana Peco	10	28.05.2018.
„Komunikacija s poslodavcima“	dnevna obuka	Antonija Butigan	10	28.05.2018.
„Potrebe nezaposlenih i izrada Individualnog plana zapošljavanja“	dvodnevna obuka	YEP		05.- 07.06.2018.
„Uvodna obuka za uposlenike javnih službi za zapošljavanje“ (primjena novog modela rada)	dvodnevna obuka	YEP	4	25.09- 26.09.2018.-
„Specijalistička obuka za savjetodavce“	dvodnevna obuka	YEP	9	09.10.2018- 10.10.2018.

Učešće u projektima i aktivnostima organiziranim od strane partnerskih institucija i organizacija

U sklopu projekta “Podrška lokalnim partnerstvima za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini” (LEP) kojeg financira EU, a provodi Međunarodna organizacija rada (ILO), u lipnju 2017. godine počela je provedba projekta “Uspostava centra za obuku i prekvalifikaciju Čapljina”. Projekt provodi Agencija za ekonomski razvoj REDAH (kao vodeći partner) s partnerima:

Službom za zapošljavanje HNŽ-HNK, općinom Čapljina, Srednjom školom Čapljina, Bizz Solutions d.o.o. Čapljina, Turističkim klasterom Hercegovina i Turističkom zajednicom HNK/Ž. Ukupna vrijednost projekta iznosi 231,060.00 EUR, od čega ILO grant iznosi 196,400.00 EUR. Trajanje projekta predviđeno je u razdoblju od 16 mjeseci.

Osnovni cilj projekta je doprinos smanjenju nezaposlenosti, razvoju ljudskih resursa i poboljšanju tržišta rada na području Općine Čapljina i regije Hercegovina, kroz prekvalifikacije i obuke u sektoru turizma, za zanimanja kuhar i konobar za najmanje 150 nezaposlenih osoba. Obuke su se odvijale u Centru za obuku i prekvalifikaciju u Čapljini, u trajanju od 60 dana za zanimanje kuhar (ukupno 350 sati - 50 sati teorijske nastave i 300 sati praktične obuke) i 45 dana (ukupno 280 sati - 50 sati teorijske nastave i 230 sati praktične obuke) za zanimanje konobar. U razdoblju od 6.11.2017. do 10.5.2018., odnosno do početka turističke sezone, održana su 3 ciklusa obuka za zanimanje kuhar i 2 ciklusa obuka za zanimanje konobar, kroz koja su 63 polaznika uspješno završila obuke. Od tog broja je 36 osoba je zaposleno, 15 konobara i 21 kuhar. Broj osoba ženskog spola koji je zaposlen je 16, od čega je jedna osoba s invaliditetom. Do završetka projekta, održana su još dva ciklusa obuka za zanimanje kuhar i jedan za zanimanje konobar. Ukupno kroz svih 5 ciklusa obuka za zanimanje kuhar i 3 ciklusa za zanimanje konobar, 89 nezaposlenih osoba uspješno je završilo obuke, i to 68 za zanimanje kuhar i 21 za zanimanje konobar.

Jedanaesta debata o lokalnom i održivom ekonomskom razvoju, održana je 25.05.2018. godine u prostorijama Hrvatskog kulturnog doma u Širokom Brijegu. Sa lokalnim privrednicima, aktivistima i drugim građanima razgovarao je šef Delegacije i specijalni predstavnik EU u BiH veleposlanik Lars-Gunnar Wigemark, kao domaćin debate organizirane u okviru projekta „Lokalna zajednica prEUzima inicijativu“. Debati su nazočili i veleposlanik Poljske u BiH Andrzej Krawczyk, Regionalni stručnjak za EU integracije Danijel Mondekar, te brojni domaći stručnjaci koji su angažirani na projektu. Nakon debate održan je informativno-edukativni događaj na kojem su predstavljeni neki od projekata koje financira EU i drugi donatori, a koji izravno doprinose ekonomskom i održivom razvoju lokalnih zajednica, gdje je predstavljen i projekt u kojemu kao partner sudjeluje Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK - „Uspostava centra za obuku i prekvalifikaciju Čapljina“

U prosincu 2018. godine, u sklopu završetka i promocije projekta "Uspostave centra za obuku i prekvalifikaciju Čapljina", održana je i konferencija „Mogućnosti zapošljavanja u sektoru ugostiteljstva“. Prvog dana konferencije održan je "Job day" koji je polaznicima obuka pružio mogućnost da potencijalnim poslodavcima predstave svoja znanja i vještine usvojene kroz rad i obuku. Održane su prezentacije i panel diskusija “Potrebe sektora turizma/ugostiteljstva za radnom snagom”, a drugog dana konferencije održane su prezentacije i panel diskusija na teme “Lokalna partnerstva za zapošljavanje” i “Obrazovanje odraslih i dualno obrazovanje”.

Problemi sa kojima se mlade osobe susreću nakon obrazovanja u pronalasku zaposlenja u svojoj struci bila je tema fokus grupe „Stručna praksa-izazovi visokog obrazovanja“. Uzroci su višestruki: neusklađenost obrazovnog sektora sa potrebama tržišta rada, fokus na teorijska znanja, nepostojanje prakse, nedostatak političke podrške, nezainteresiranost nadležnih institucija u prilagodi obrazovno sustav. Događaju, u organizaciji Udruženja LiNK Mostar, su

prisustvovali predstavnici županijskog Ministarstva obrazovanja, Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Univerziteta Džemal Bijedić, Sveučilišta u Mostaru, te predstavnici privatnog i nevladinog sektora. Na fokus grupi su predstavljeni rezultati istraživanja povezanosti privatnog, javnog, obrazovnog i nevladinog sektora, u mogućnosti za uvođenje dualnog sustava obrazovanja u HNŽ. Kroz interaktivnu diskusiju su istaknuta dosadašnja iskustva poduzetnika, te ključne prepreke i prijedlozi. Istaknuta je važnost suradnje svih aktera, jer se jedino tako može postići napredak na ovom polju. Zaključeno je da je ključ za ostanak mladih ljudi reforma obrazovnog sustava, uvođenje praktične nastave, kreiranja stručnih studija, te studija dualnog obrazovanja, ostvarenje dugoročne suradnje privatnog i obrazovnog sektora, te uključivanje gospodarstvenika u kreiranje nastavnih planova i programa kako bi se kadar obrazovao u skladu sa njihovim potrebama, te kako bi se studenti specijalizirali za rad u određenoj struci.

Položaj pripadnika Roma u društvu je još jedna tema koja je trajno u sferi interesa institucija u BiH. Radionicu na temu „Kako i zašto izraditi akcijski plan za Rome u Hercegovako-neretvanskoj županiji“ moderirao je voditelj Odsjeka za zaštitu prava nacionalnih manjina u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH Želimir Lalić, te je naglasio važnost podržavanja aktivnosti oko izrade lokalnog akcijskog plana za Rome, podsjetivši kako je BiH pristupila velikom projektu – Dekadi inkluzije Roma, nakon čijega je izradila dva akcijska plana. Izražena je potreba i volja za rješavanjem problema Roma u HNŽ na sveobuhvatan i strateški način. Budući da su zapošljavanje, zdravstvena zaštita i obrazovanje regulirani zakonodavnim okvirom i provedbenim politikama na razini županije, a imajući u vidu malobrojnu romsku populaciju u općinama, preporučeno je da se lokalni akcijski plan uradi na županijskoj razini. Izradom lokalnih akcijskih planova omogućiti će se konkretiziranje poteškoća, izradit će se pregled situacije, te temeljem toga kreirati aktivnosti i mjere u ostvarenju određenih ciljeva.

U organizaciji Sektora za razvoj županije Ministarstva gospodarstva HNŽ, održana je 8. sjednica Vijeća za konkurentnost i razvitak HNŽ/HNK. Razmatrao se prijedloga Izvješća za 2017. godinu o realiziranju Godišnjeg plana svih nositelja Programa razvitka malog gospodarstva HNŽ 2016.-2020. godine i Strategije razvitka MSP u HNŽ za razdoblje 2012.-2020. godine, te prijedlog Plana za 2018. godinu.

Krajem izvještajne godine je na sjednici Općinskog vijeća općine Jablanica usvojen konačan dokument Lokalnog akcijskog plana zapošljavanja 2019-2020. Izrađen je od strane Savjeta za zapošljavanje uz tehničku podršku regionalne razvojne agencije REDAH. Pri izradi LAPZ-a uzeti su u obzir ciljevi, prioriteti i smjernice Europske strategije 2020 koje se odnose na zapošljavanje, i kojom pametan, održiv i inkluzivan rast ekonomije stvara mogućnosti za visoku razinu zaposlenosti, produktivnosti, socijalnu i teritorijalnu koheziju.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, u saradnji s Uredom Svjetske banke u Sarajevu, organiziralo je u ožujku promociju Projekta podrške zapošljavanju u Bosni i Hercegovini, u okviru kojeg je planirano zaposlenje 23.000 osoba. Riječ je o kreditu za financiranje investicijskog projekta koji se sastoji od dvije komponente, a u jednoj od njih koristi karakteristike zasnovane na rezultatima i predstavlja prvi ovakav projekt u BiH. Ukupna vrijednost kredita je 50 miliona eura, od čega za FBiH ide 29.000.000 eura, a učešće entiteta bit će oko 50 miliona KM. Radi se o projektu koji će trajati četiri godine i njime će se poticati zapošljavanje osoba koje su teško zapošljive. Značajna je komponenta je i zapošljavanje žena, jer su analize pokazale da je njihovo zapošljavanje u deficitu. Radi se o zapošljavanju u privatnom sektoru i ideja je da te osobe koje se zaposle i nakon isteka projekta i dalje ostanu u radnom odnosu kod svog poslodavca. Realizacija projekta bi trebala početi u drugoj polovici tekuće godine.

Uzeli smo učešće i u panel radionici namijenjenoj djevojkama koje žele razvijati poduzetnički duh u ICT sektoru, naziva „Building entrepreneurial mindset“, u organizaciji INTERA tehnološkog parka Mostar. Cilj panela bio je prijenos iskustava i najnovijih trendova iz svijeta poduzetništva i ICT-a, te usporedba Bosne i Hercegovine i Crne Gore sa zemljama Europske unije kada se radi o poduzetništvu i tehnološkoj industriji. Nakon panela djevojke su imale priliku osobno razgovarati sa svakom od panelistica kroz networking, što je bila savršena prilika za razmjenu mišljenja i dodatni prijenos entuzijazma i motivacije koji je mladim djevojkama itekako potreban. Poseban naglasak stavljen je na to da izazovi koji se danas stavljaju pred žene u poduzetničkom okruženju ne trebaju biti prijetnja već prilika za pozitivnu promjenu.

U organizaciji Federalnog zavoda za zapošljavanje održana je konferencija „Suvremeni izazovi na tržištu rada“. Osnovni cilj Konferencije bio je okupiti predstavnike poslodavaca, javnih službi za zapošljavanje, akademске zajednice i vladinih institucija na jednom mjestu kako bi detektirali ključne probleme u vezi sa ponudom i potražnjom na tržištu rada, te predstavili primjere dobrih praksi u omogućavanju stjecanja potrebnih i traženih znanja i vještina na tržištu rada. Održana su dva panela (Tražena znanja i vještine na suvremenom tržištu rada / Izazov za poslodavce u FBiH, te Utjecaj novih tehnologija na tržištu rada – Dobre prakse) u okviru kojih su kompetentni panelisti podijelili svoja iskustva i stavove u vezi sa predmetnom tematikom.

Projekat zapošljavanja mladih (YEP), koji podržava Vlada Švicarske poduzeo je niz koraka kako bi se strateški planirala i provela izgradnja ljudskih resursa javnih službi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini. U prethodnom razdoblju je sukcesivno provedena obuka kojom su radnici stjecali znanja prema novom modelu rada, slijedom dinamike uvođenja Reformskog paketa. Specijalistička obuka savjetodavaca na temu „Identificiranje potreba nezaposlenih i Individualni plan zapošljavanja“ pripremljena je u skladu sa Uputstvima za rad u biroima službe za zapošljavanje HNŽ i kompetencijskom okvirom za ključne poslovne procese (usvojeno 2016.), koji uključuje kompetencije interakcije s klijentima. Shodno tome, ova obuka održana za savjetodavce je pokrila dvije od ukupno četiri predviđene teme i predstavlja naprednu tzv. specijalističku obuku. Po završetku planiranih obuka, i kraćih testova koji slijede nakon svake od obuka, rezultati će se objediniti u kumulativnu ocjenu i predstavljati osnovu za certificiranje savjetodavaca.

Pred navedene obuke, organizirane su i Uvodna obuka za evidentičare, Rad sa poslodavcima, te Procjena kvaliteta individualnih planova zapošljavanja. Ova potonja je posebno značajna, jer Metodologija za procjenu Individualnih planova zapošljavanja opisuje proces i korake koje imenovano tijelo unutar Službe treba provesti kako bi adekvatno procijenili i rangirali Individualne planove zapošljavanje. U okviru svake od Službi tako su formirane Interne komisije koje realiziraju proces evaluacije na polugodišnjoj razini.

Grad Mostar i Projekat zapošljavanja mladih (YEP), zajednički su proveli program podrške poduzetništvu kroz YEP Inkubator poslovnih ideja. Učesnicima je bila osiguravana podrška u jačanju osobnih poduzetničkih kapaciteta, razvoju modela i poslovnog plana za svoj poduhvat, tehničkoj implementaciji proizvoda i/ili usluga te mentorstvo u registraciji i razvoju biznisa. Na kraju višemjesečnog procesa inkubacije, 11 polaznika je svoje biznise predstavilo stručnoj komisiji. Sedam poslovnih poduhvata je dobilo pozitivnu ocjenu, te im je ponuđen paket podrške koji uključuje investicijska sredstva za pokretanje biznisa, te mentorska podršku u oblastima u kojim za to identificira potreba.

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je, uz podršku Projekta zapošljavanja mladih (YEP) i Vlade Švicarske, organizirala peti Forum službi zapošljavanja koji je održan u

travnju u Sarajevu. Tema petog Foruma su bili projekti tehničke podrške javnim službama za zapošljavanje. Definirani su brojni zaključci, a najbitniji su da Bosna i Hercegovina mora imati jedinstven strateški okvir djelovanja u oblasti zapošljavanja radi stvaranja tehničkih preduvjeta pristupa donatorskim sredstvima, te ujedno i zbog usklađivanja pojedinačnih projekata sa strateškim ciljevima; te da je neophodno odrediti prioritete u smislu učešća u projektima – dakle, javne službe/zavodi za zapošljavanje u BiH moraju imati jasno definirane prioritete te birati učešće u projektima i samu realizaciju istih uskladiti sa prethodno definiranim strateškim ciljevima; fokus staviti na, za njih, relevantne projekte te nastojati izbjegavati preklapanje projektnih aktivnosti i učešće u onim projektima koji nisu striktno vezani uz oblast zapošljavanja. Na ovaj način nastoje se optimizirati postojeći resursi javnih službi/zavoda za zapošljavanje u BiH a koji su izravno vezani uz projektnu implementaciju i čija je dostatnost već sada upitna. Također, prepoznata je potreba za kreiranjem baze projekata (registar projekata) u sektoru zapošljavanja, kako bi se sumirala sva dokumentirana znanja i iskustva iz provedenih projekata, što bi pomoglo u kreiranju budućih projekata, kao i nadogradnji implementacije postojećih.

Šesti Forum službi zapošljavanja održan je u prosincu pod parolom Pokreni nešto dobro!. Na Forumu su predstavljeni rezultati YEP Inkubatora poslovnih ideja, koji se ogleda u 100 novih osnovanih poslovnih subjekata. Forum je ponudio nekoliko zaključaka, a najvažniji je da je neophodno uskladiti različite programe podrške poduzetništvu i zapošljavanju, počevši od lokalnih zajednica, službi za zapošljavanje, ministarstava, međunarodnih organizacija, itd. Neophodno je raditi na definiranju lokalnih akcijskih planova zapošljavanja, koji će definirati lokalne prioritete za zapošljavanje. Na realizaciji tih prioriteta je moguće udruživanje sredstava različitih aktera, prije svega općina i službi za zapošljavanje, a pored njih i drugih javnih institucija i međunarodnih organizacija. Nitko ne bi trebao realizirati ad-hoc aktivnosti izvan ovih planova, čime bi se povećao obuhvat raspoloživih sredstava, ujednačio pristup prema potencijalnim poduzetnicima, a na taj način bi i procedure postale jednostavnije i transparentnije, a efekti značajniji. Pored ovog finansijskog aspekta neophodno je sinkronizirano raditi na obuci potencijalnih poduzetnika, podršci u izradi kvalitetnih poslovnih planova, te pružanju mentorske podrške po osnivanju poslovnih subjekata. Projekt zapošljavanja mladih (YEP) i Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) će u tijeku 2019. godine pružiti mentorsku podršku za 100 pokrenutih poduzetničkih poduhvata, a sa jedinstvenim ciljem prevazilaženja najrizičnijeg razdoblja svoga poslovanja – prvih 12 mjeseci.

Projekat zapošljavanja mladih (YEP) organizirao dvodnevnu studijsku posjetu Nacionalnoj službi za zapošljavanje Republike Srbije (NSZ), u kojoj su učestvovali predstavnici Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, Federalnog zavoda za zapošljavanje, županijskih službi za zapošljavanje i Agencija za rad i zapošljavanje BiH. Studijska posjeta je imala za cilj predstaviti komplementaran model rada sa klijentima koji se već u nekim javnim službama za zapošljavanje u BiH provodi, a sa ciljem stjecanja dodatnih znanja o organizaciji poslovnih procesa, načinu implementacije mjera aktivne politike zapošljavanja i novih usluga za klijente. Delegacija iz BiH je imala priliku sagledati kako funkcionira sustav i organizacija rada u NSZ, te prepoznati mjere i aktivnosti koje će prenijeti u svoje matične službe.

Još jedna posjeta sa karakterom upoznavanja modela rada u oblasti službi za zapošljavanja organizirana je od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje u suradnji sa austrijskim Ministarstvom za rad, socijalnu politiku, zdravlje i zaštitu potrošača Republike Austrije, koje u BiH. Politike i modeli rada viđeni u Beču se teško mogu primijeniti u našim okolnostima, zbog različitih zakonskih rješenja, dostupnih finansijskih sredstava, te različitih obilježja nezaposlenih osoba.

Vijeće za regionalnu suradnju (RCC) je u 2017. godini počelo s provođenjem projekta Employment and Social Affairs Platform (Platforma za oblasti zapošljavanja i socijale). U projektu učestvuju predstavnici BiH, Srbije, Albanije, Crne Gore, Kosova i Makedonije. Prvi dio projekta bavio se provođenjem samoevaluacije, a potom i vanjske evaluacije radnih procesa javnih službi za zapošljavanje. Napravljena je obuka procjenitelja i izvršena samoprocjena i procjena, a sve u skladu sa upitnikom za procjenu koji koriste zemlje Europske unije. U okviru navedenog, organizirana je studijska posjeta Prištini, Kosovo, na temu Programi samozapošljavanja. Prisutni su imali prigodu upoznati se programima koji se provode u zemlji domaćinu, te zemljama učesnicama u projektu.

Analitički poslovi i informiranje

U izvještajnom razdoblju izrađen je Izvještaj o radu Službe za 2017. godinu, kao i Program rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2018. godinu, koji su usvojeni na Upravnom vijeću Službe, dostavljeni na suglasnost Vladi HNŽ-HNK i distribuirani svim zainteresiranim subjektima. Također, izrađen je i usvojen strateški dokument Strateški plan Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona za razdoblje 2018.-2020. godine. Sačinjen je i Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 01.01-30.06.2018. godine.

Suradnja sa institucijama koje zanimaju podaci sa tržišta rada i iz oblasti zapošljavanja je uspješno održana na dobroj razini i ove godine. Na okviru suradnje sa raznim institucijama (općine, organizacije civilnog društva, županijske i Federalne institucije) izrađeni su i dostavljeni razni tabelarni pregledi koji prikazuju stanje u oblasti nezaposlenosti.

Vršena je redovita mjesečna dostava statističkih podataka o aktivnostima Službe Federalnom zavodu za zapošljavanje BiH, županijskom Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne skrbi, Federalnom zavodu za statistiku, kao i njihovom odjeljenju za statistiku u županiji.

U izvještajnom razdoblju izrađeno je i objavljeno na WEB stranici Službe dvanaest brojeva „Statističkog biltena“.

Tiskano je i šest brojeva informativnog glasnika Službe “INFORMATIVNI PREGLED“.

Za potrebe internog informiranja, pravljani su izvodi iz mjesečnih aktivnosti rada podružnica, sa kojima su upoznati djelatnici svih podružnica i sektora u Središnjem uredu Službi.

U više navrata ovlašteni djelatnici Središnjeg ureda i podružnica sudjelovali su u televizijskim i radijskim emisijama.

Oglašavanje svih natječaja, kako onih koji su pristigli izravno od poslodavaca, tako i onih objavljenih u dnevnim tiskovinama, a interesantnih za našu županiju vrši se putem oglasnih ploča u podružnicama, kao i putem Internet stranice Službe za zapošljavanje: www.szzhnz-k.ba, koja se također ažurira statističkim podacima, javnim pozivima i sl.

Tijekom 2018. godine zabilježeno je 112.585 korisnika koji su pokrenuli barem jednu sesiju, te je u izvještajnom razdoblju pokrenuto 545.312 sesija i napravljeno je 2.130.792 pregleda stranice, što pokazuje da se nezaposlene osobe sve češće okreću internetu pri traženju informacija, što treba uzeti u obzir pri kreiranju strategije odnosa prema javnosti.

U prvom kvartalu tekuće godine provedeno je i anketiranje poslodavaca u svrhu analize potreba tržišta rada u FBiH u 2018. godini, u suradnji sa Federalnom zavodom za zapošljavanje. Uzorak za našu županiju bio je 120 tvrtki, i voditelji općinskih podružnica su blagovremeno i u skladu sa planom proveli anketiranje poslodavaca.

Aplikacija za vođenje evidencije nezaposlenih osoba Carmen je operativna. Tijekom implementacije obrasca JS3300E, koji služi za praćenje doprinosa koje izvanproračunski fondovi plaćaju u ime prijavljenih osiguranih osoba, ukazala se potreba za automatizacijom poslovnog procesa obračuna istog. Na ovu temu dana 14.02.2018. organiziran je i sastanak svih predstavnika županijskih službi i predstavnika Federalnog zavoda za zapošljavanje. Predstavnici iz Službi su komentirali tabelu sa osnovicama i složili su se rade uplate po toj tabeli, koju je FZZZ dobio od predstavnika FZ PIO/MIO i FPU i kao takvu je prosljedio Službama za zapošljavanje. Zaključak sastanka bio je da sve Službe rade na tehničkoj implementaciji obrasca JS3300E. Shodno tome, napravljen je novi modul u samoj aplikaciji koji u konačnici daje potpuno automatizirani obračun doprinosa (u našem slučaju tzv. “dokupa staža”).

Urađene su pripreme za prelazak na novu klasifikaciju zanimanja ja kao obavezan statistički standard, koji se koristi pri evidentiranju, prikupljanju, obradi, analiziranju, posredovanju i iskazivanju podataka važnih za praćenje stanja i kretanja na tržištu rada u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Krajem 2018. godine na snagu je stupio novi Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja. Uvedene su značajne promjene koje se odnose na potrebu unosa i analize novog seta podataka o nezaposlenim osobama i poslodavcima, a u skladu sa zahtjevima reforme rada sa nezaposlenim osobama. Ovo zahtjeva značajnu prilagodbu informacijskog sustava. Nakon analize potreba i izrade specifikacije potrebnih izmjena i prilagode, upućen je zahtjev prema dobavljaču. Rad na izmjenama je u tijeku, te nas nakon prilagodbe sustava čeka obiman posao testiranja i unosa novih zahtijevanih podataka.

U izvještajnom razdoblju započete su radnje na izradi plana sigurnosti informacijskog sustava. Izrada samog plana sigurnosti ima ulogu smanjivanja rizika od neovlaštenih pristupa samome sustavu. Održana je i obuka za novu verziju Kaspersky Endpoint Security 10, kao najmodernijeg rješenja za enterprise antivirusna rješenja. Implantacija ovog rješenja biti će završena s nabavkom zadovoljavajućih radnih stanica.

U središnjoj Službi redovito se vrši kontrola unosa podataka u aplikacijski program u podružnicama radi otklanjanja pogrešaka, koje mogu dovesti do netočnosti ukupnih podataka, kako za podružnice, tako i za Službu u cjelini.

Rad Upravnog vijeća

U izvještajnom razdoblju Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK održalo je sedam sjednica, na kojima je :

- usvojen Izvještaj o popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, te donesene odluke o popisu sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2017., i o rashodu sredstava prema prijedlogu Komisije,

- usvojen Plana javnih nabava za 2018. godinu sa izmjenama i dopunama Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- donesen Strateški plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 2018.-2020. godine,
- utvrđen Pročišćeni tekst Poslovnika o radu Upravnog vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- usvojen Pravilnik o broju, čuvanju i uporabi pečata i štambilja Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- usvojen Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje I - XII 2017,
- usvojen Izvještaj o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2017.godinu,
- utvrđen Program rada Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2018 godinu,
- usvojen Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje I-III 2018,
- usvojen Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- data suglasnosti na Prijedlog ravnatelja Službe za imenovanje voditelja podružnica Čitluk, Prozor-Rama i Ravno,
- usvojene treće izmjene i dopune Plana javnih nabava za 2018. godinu,
- usvojen Pravilnik o dodjeli jednokratne novčane pomoći,
- usvojen Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu korištenja i uporabi mobilnih i fiksnih telefona u Službi,
- usvojen Pravilnik o dopuni Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona,
- usvojen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2019.-2021. godine,
- usvojen Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje I – VI 2018,
- usvojen Izvještaja o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje 01.01. – 30.06.2018. godine,
- utvrđen Pročišćeni teksta Pravilnika o načinu korištenja i uporabi mobilnih i fiksnih telefona u Službi za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije-kantona,
- usvojen Pravilnik o financijskom upravljanju i kontroli Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- usvojene Računovodstvene politike Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- usvojen Prijedlog Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2019. godinu,
- donesena Odluka o izvršenju Financijskog plana Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2019. godinu,
- usvojen Plan javnih nabava Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2019. godinu,
- usvojen Izvještaj o materijalno-financijskom poslovanju Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za razdoblje I-IX 2018,
- usvojen Pravilnik o zaštiti od požara Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- usvojen Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila i kontroli potrošnje goriva Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- utvrđen Pročišćeni tekst Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- donesena Odluka o oslobađanju obveze vraćanja kamata za Semira Poturović,
- usvojena Odluka o preraspodjeli sredstava planiranih u Financijskom planu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK za 2018. godinu,

- usvojen Pravilnik o internoj reviziji Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK,
- donesena Odluka o oslobađanju obveze vraćanja kamata za Milana Mrdaković.

Sa svih sjednica su izrađeni zapisnici, odluke, zaključci, planovi i dr. materijali i dostavljeni nadležnim institucijama ili sektorima u Službi radi realizacije istih.

Upravno vijeće Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK imenovano je Rješenjem o konačnom imenovanju Upravnog vijeća Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK koje je donijela Vlada HNŽ dana 23.11.2017. pod brojem: 01-1-02-2644/17.

Materijalno osiguranje nezaposlenih osoba

Sukladno Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine federacije BiH“, broj: 41/01,22/05 i 9/08), ovaj vid materijalno-pravne zaštite obuhvata novčanu naknadu, uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba i uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje radi ispunjavanja uvjeta za mirovinu.

U razdoblju siječanj-prosinac 2018. godine, u Službi za zapošljavanje HNŽ-HNK je ukupno doneseno 5.175 rješenja u postupku ostvarivanja prava na novčanu naknadu (priznato pravo 4.472, prestanak prava 428, nastavak prava 126, odbijeno zahtjeva 128, doneseno zaključaka/rješenja o obustavi/prekidu postupka 21). Broj zaprimljenih zahtjeva u 2018. za rješavanje u prvom stupnju je 4.137. Svi su zahtjevi riješeni sukladno Zakonu o upravnom postupku i Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. U izvještajnom razdoblju ukupno je podnese sedam (7) žalbi. Prvostupanjski organ je po žalbama postupio sukladno Zakonu o upravnom postupku.

Prosječno vrijeme korištenja novčane naknade je devet mjeseci, a prosječna visina te naknade je 350,40 KM, odnosno 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

Izrada rješenja za ostvarivanje prava na novčanu naknadu vrši se elektronski uz pomoć aplikacije CARMEN. U tijeku je nadogradnja ove aplikacije za izradu izvješća po raznim kriterijima.

Protiv osam osoba koje su ostvarile pravo na novčanu naknadu na koju nisu imale pravo, odnosno kod kojih je došlo do tzv. preklapanja novčane naknade i drugih primanja (mirovine, plaće itd.), a koje ni nakon upućivanja opomene pred tužbu nisu vratile novac, pokrenut je sudski postupak.

Pravo na zdravstveno osiguranje koristilo je prosječno mjesečno 23.935 osoba.

Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje stječu, sukladno članku 31. stavak (2) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nezaposlene osobe kojima nedostaje do tri godine staža osiguranja kako bi ostvarile pravo na mirovinu. Zahtjev za ostvarivanje tog prava u 2018. godini podnijelo je 118 osoba, dok je to pravo ostvarila 81 osoba, i za iste je izvršena uplata doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, čime su stečeni uvjeti za njihov odlazak u mirovinu i brisanje iz evidencije nezaposlenih osoba. Služba je devet osoba odbila sa zahtjevom za ostvarivanje ovog prava. Za

postupanje po neriješenim zahtjevima se čeka dostavljanje uvjerenja o ukupnom stažu od nadležne službe mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Treba napomenuti da je 01.03.2018. godine stupio na snagu novi Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“; broj: 13/18). Federalni zavod mirovinskog i invalidskog osiguranja je u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje izradio Uputstvo za primjenu članka 31. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba broj: FZ3/2-49-8-3-1/18 od 26.04.2018, te je Federalni zavod za zapošljavanje u svibnju 2018. organizirao sastanak predstavnika županijskih službi u svezi primjene novog Zakona MIO/PIO. Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK je također organizirala sastanak sa voditeljima podružnica s ciljem upoznavanja sa novima Zakonom MIO, te uputama i zaključcima sa navedenog sastanka.

I dalje veliki problem za Službu predstavlja primjena Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji. Iako je taj Zakon prestao važiti 30.04.2010., ostale su obveze utvrđene prema njemu. Sukladno izdanim rješenjima o pravu na novčanu naknadu temeljem sudjelovanja u obrani BiH, Služba je izvršila uplate za sve mjesece za koje je bila u obvezi. Međutim, veliki broj korisnika te naknade je u razdoblju 2009. - 2013. godine podnio prijedloge za prinudno izvršenje, a nadležni sudovi u Mostaru (Općinski i Županijski) odobrili su prijedloge za izvršenja, tako da je Služba bila u obvezi isplatiti temeljni dug prema razvojačenim braniteljima uvećan za visoke sudske troškove i troškove odvjetnika, kao i za razlike tih naknada, koje je, prema stajalištu navedenih sudova, trebalo usklađivati sa prosječnom plaćom u FBiH u prethodnoj godini. Ovaj problem datira još od 2009. godine, kada su počela pristizati prva rješenja o izvršenju i on je postajao sve veći. Od 2013. godine znatno je porastao broj korisnika ove vrste naknade koji zahtijevaju isplate razlika novčane naknade putem suda, pa je u jednom momentu bila ugrožena i cjelokupna djelatnost Službe. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je, nakon upućene apelacije, u srpnju 2013. godine donio Privremenu mjeru kojom je obustavio od izvršenja Rješenje o izvršenju (koji je bio predmet apelacije) u dijelu koji se tiče prava na usklađivanje mjesečnog iznosa naknade sa prosječnom plaćom isplaćenom u FBiH u prethodnoj godini, do konačne odluke Vrhovnog suda FBiH, što su uglavnom prihvatili nadležni sudovi. Ilustracije radi, potencijalni broj korisnika prava na novčanu naknadu koji bi svoje pravo putem suda mogli ostvariti je 9.363.

Opća je konstatacija da ovaj problem, što se tiče Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK još uvijek nije riješen, jer još uvijek, istina znatno manje, određeni broj razvojačenih branitelja, putem svojih punomoćnika, podnosi zahtjeve za izdavanje rješenja o usklađivanju visine novčane naknade sa prosječnom plaćom u FBiH u prethodnoj godini. Sve je zahtjeve Služba, kao prvostupanjski organ odbila, a isto je uradio i Federalni zavod za zapošljavanje u drugom stupnju. Oko 460 razvojačenih branitelja je nakon toga pokrenulo upravni spor pred županijskim sudom u Mostaru koji je tužbe odbio kao neutemeljene, nakon čega su isti podnijeli zahtjeve Vrhovnom sudu FBiH za vanredno preispitivanje presuda Županijskog suda u Mostaru. U Službu kontinuirano pristižu Rješenja Vrhovnog suda Federacije BiH kojim se zahtjev za vanredno preispitivanje sudskih presuda odbacuj.

Kadrovi i opremljenost prostora

Na kraju prosinca 2018. godine, Služba je imala 90 zaposlenih radnika, i to 57 radnika visoke stručne spreme, 15 radnika više stručne spreme, jedan radnik je VKV i 17 radnika sa srednjom stručnom spremom. U Službu je primljeno 10 (deset) vježbenika sa VSS, sukladno Planu

prijema vježbenika za 2018.godinu, broj:01-1-34-1-2-8/2018 od 04.01.2018., radi stručnog osposobljavanja u struci. Četiri radnika primljena su na određeno radno vrijeme (zamjena odsutnih radnika zbog bolesti, porodiljnog odsustva i sl.). Zbog isteka ugovora o radu na određeno vrijeme devet radnika je prestalo sa radom, a tri radnika su primljena u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Federalno ministarstvo rada i socijalne skrbi donijelo je Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu („Službene novine FBiH“, broj 92/16) kojim se propisuje sadržaj i način vođenja evidencija o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu kod poslodavca. Matične evidencije radnika Službe i Evidencije o radnom vremenu uspostavljene su sukladno navedenom Pravilniku. Od studenog 2013. se koristi aplikacija koja omogućava dostupnost svih podataka vezanih za kvalifikacijsku, spolnu i starosnu strukturu, te podatke o ukupnom radnom stažu, radnom mjestu i sl.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu Federacije BiH stupio je na snagu 17.12.2018. godine. Vlada Federacije BiH i Vlade županija su dužne u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbeni propis, nakon čega bi uslijedilo usklađivanje Pravilnika o radu Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK sa Izmjenama i dopunama Zakona o radu i provedbenim propisima.

Središnja služba i podružnice su smješteni u prostorima koji su u njenom posjedu ili vlasništvu. Veliki problem predstavlja uknjižba poslovne zgrade Službe u Mostaru, te poslovnih prostorija podružnica u Prozor-Rami, Konjicu, Jablanici, Čitluku, Čapljini, Stocu i Neumu. S tim u vezi, Službe je provela postupak javne nabave odvjetničkih usluga, sukladno Zakonu o javnim nabavama – Aneks II dio B, kako bi konačno riješila ovaj problem. U 2018. godini izvršena je uknjižba poslovnog prostora u Čapljini.

Za Podružnicu Mostar-Odjeljenje 2, Služba je zaključila Ugovor o zakupu poslovnih prostorija sa Gradom Mostarom, te je rad ove podružnice izmješten na adresu ul. Telčeva br.3, čime je trajno riješen problem njenog funkcioniranja. Sukladno Memorandumu o razumijevanju i suradnji, zaključenim između Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK, Grada Mostara i Vlade Švicarske-Ambasada Švicarske u BiH, a u okviru Projekta zapošljavanja mladih, regulirana su pitanja u svezi poslovne i tehničke suradnje. Vlada Švicarske je sudjelovala u opremanju poslovnih prostorija Podružnice Mostar-Odjeljenje 2. Također je pružila ostalu pomoć na razvoju i unapređenju njenog rada s ciljem pružanja kvalitetnijih usluga za klijente Službe.

Sukladno Memorandumu, Vlada Švicarske je osigurala i sredstva za renoviranje podružnica Prozor-Rama, Konjic, Jablanica, Čapljina i Neum i svi radovi su okončani.

Sukladno Zakonu o javnim nabavama proveden je postupak javne nabave zdravstvenih usluga - sistematski pregled, kojim su bili obuhvaćeni svi radnici Službe.

Pravni i opći poslovi

Tijekom izvještajnog razdoblja, urađeni u svi tekući poslovi u svezi provedbe tendera, izrade pravilnika, ugovora, odluka, tumačenje propisa, odgovora na tužbe, zastupanja pred sudovima, prigovora na prijedloge za izvršenja, izdavanja raznih uvjerenja i sl., te poslovi zavođenja prispjele pošte (1.522 predmeta) i dostave iste nadležnim referentima na rješavanje, a potom arhiviranja iste, poslovi tipkanja i distribucije raznih materijala i sl.

Sukladno Financijskom planu Službe za 2018. godinu i Planu javnih nabava, obavljani su svi stručno – administrativni poslovi vezani za nabavu roba, vršenje usluga i izvođenje radova (Izrada odluka o pokretanju postupka, priprema tenderske dokumentacije, sačinjavanje obavijesti o nabavi, objava, prikupljanje ponuda, selekcija i odabir najpovoljnijeg ponuditelja, sačinjavanje zapisnika, izvješća o radu povjerenstva, davanje preporuke, zaključenje ugovora i dostavljanje izvješća Agenciji za javne nabave BiH). Sve nabave u Službi obavljene su sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, te Financijskom planu Službe i Planu javnih nabava. U izvještajnom razdoblju, prema predviđenom Financijskom planu Službe, a sukladno Zakonu o javnim nabavama, provedeni su sljedeći tenderi: Nabava odvetničkih usluga; Održavanje sustava VPN-A umrežavanja podružnica i središnje Službe; Usluge pranja vozila; Dogradnja, unaprjeđenje, prilagodba i održavanje programa Carmen-informatički sustav za objedinjenje evidencija nezaposlenih osoba na razini Službe i podružnica Službe; Dogradnja, unaprjeđenje, prilagodba i održavanje programa za trezorsko poslovanje; Osiguranje imovine, osoba i vozila; Nabava dnevnog tiska; Nabava potrošnog materijala i materijala za održavanje higijene; Nabava sokova, pića i napitaka; Usluge servisiranja i održavanja vozila; Nabava uredskog materijala i sitnog inventara; Održavanje telefonske centrale; Izbor banke; Čišćenje poslovnih prostorija; Izrada projektne dokumentacije za sanaciju podrumskih prostorija; Najam parking mjesta; Zdravstvene usluge za radnike Službe (sistematski pregled); Video-nadzor; Nabava klima uređaja za zagrijavanje i hlađenje u podružnicama Službe; Nadzor nad izvođenjem građevinskih i izolaterskih radova na sanaciji podrumskih prostorija; Nabava usluga stručne izobrazbe (razni seminari i obuke); Nabavka uredskog namještaja; Nabavka računalne i ostale opreme; Građevinski i izolaterski radovi na sanaciji podrumskih prostorija u zgradi Središnje službe (arhiva, prostorije za grupno informiranje, sastanke i sl.); Opremanje arhivskog prostora sukladno standardima o arhivskom poslovanju u Središnjoj službi i podružnicama.

Sukladno Zakonu o javnim nabavama, Uputstvu o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora i podzakonskim aktima, Služba je nakon dostavljanja izvještaja o postupku javne nabave Agenciji za javne nabave, na svojoj web stranici objavila Plan javnih nabava za 2018. godinu, kao i njegove izmjene i dopune, osnovne elemente ugovora za postupke javne nabave i Odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja. Objava osnovnih elemenata ugovora izvršena je na obrascu praćenja realizacije ugovora/okvirnog sporazuma koji je sastavni dio navedenog uputstva. Podaci iz obrasca redovito se ažuriraju.

Vršeno je redovito održavanje objekata i opreme sukladno potrebama i raspoloživim sredstvima Službe.

Služba je sačinila novu Listu kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja, na koju je Arhiv Hercegovačko-neretvanske županije dao svoju suglasnost. Povjerenstvo za odabir arhivske građe i izlučivanje bezvrijedne registraturne građe Službe je izvršilo popis registraturne građe koja je uništena zbog izlivanja kanalizacijskih voda i popis građe kojoj je istekao rok čuvanja prema navedenoj Listi, te ju je zajedno sa komisijom iz Arhiva HNŽ pregledalo. Arhiv HNŽ je sačinio zapisnik o izvršenom uvidu i svojim rješenjem odobrio Službi da može uništiti predloženi registraturni materijal, što je Služba i učinila. Napominjemo da se izlučivanje nije vršilo dugi niz godina, a prostorije u kojima je smješten arhiv Službe su često plivale zbog izlivanja kanalizacijskih voda. Ovaj problem je riješen u ovoj godini, te je izvršena sanacija podrumskih prostorija u kojima je smješten arhiv, te opremanje tog prostora sukladno standardima o arhivskom poslovanju.

U prosincu 2018. godine, Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine izvršio je prethodnu reviziju (započeta 17.12.2018.) Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK. Pripremljena je i dostavljena na uvid revizorskom timu sva tražena dokumentaciju po Najavi financijske revizije za 2018. godinu, broj: 08-14-3-2089-1/18 od 13.11.2018., te u roku elektronski dostavljena tražena dokumentacija (Spisak zakona i propisa i popunjene tabele). Za vrijeme rada revizorskog tima, u razdoblju od 17.12.2018. do 21.12.2018., ostvarena dobra suradnja, pružene sve informacije kroz razgovor sa vođom i članom tima, dostavljena na vrijeme dokumentacija i podaci traženi za vrijeme trajanja predrevizije, te dokumentacija koju je tim tražio da se dostavi nakon završene predrevizije.

Interna revizija

Interna revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost kreirana s ciljem dodavanja vrijednosti i unaprjeđenja poslovanja organizacije. Pomaže organizaciji ostvariti svoje ciljeve, osiguravajući sustavan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Početkom 2018. godine, Koordinacijski odbor centralnih jedinica za harmonizaciju usvojio je odluku o primjeni Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu interne revizije izdanih od Međunarodnog instituta internih revizora. Centralna harmonizacijska jedinica Federacije je u suradnji s Institutom internih revizora u BiH osigurala standarde internim revizorima zaposlenim u javnom sektoru.

Prema studiji rizika, strateškom i godišnjem planu interne revizije izvršene su sve planirane revizije za koje su sačinjena revizorska izvješća s planovima provedbe preporuka. Također, izrađena je baza preporuka u svrhu boljeg praćenja realizacije istih i izrade izvješća o praćenju provedbe preporuka. Sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH, pripremljeno je Godišnje izvješće interne revizije za prethodnu godinu koje je dostavljeno Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva financija. Osim navedenog izvješća, Jedinica interne revizije izradila je i Mišljenje interne revizije o sustavu financijskog upravljanja i kontroli za revidirana područja u okviru Izjave o fiskalnoj odgovornosti. U mjesecu kolovozu izrađeno je Izvješće o praćenju provedbe preporuka za 10 revizorskih izvješća, te je isto dostavljeno ravnatelju Službe. Za potrebe Izvješća, izrađena je analiza i provedene su aktivnosti kako bi se utvrdio status preporuka za prethodno izdana revizorska izvješća s planovima aktivnosti. Također, ažurirana je Povelja interne revizije te ista dostavljena Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva financija.

Koncem 2018. godine izrađen je i usvojen novi Pravilnik o internoj reviziji, s ciljem usklađivanja s internim aktima Službe i promjenama u zakonskoj regulativi iz područja interne revizije. Izrađeni su i usvojeni planski dokumenti: Studija rizika Jedinice interne revizije za 2019. godinu, Strateški plan Jedinice interne revizije za razdoblje 2019.-2021. i Godišnji plan Jedinice interne revizije za 2019. godinu.

Strateški plan je sastavljen na temelju Studije rizika za 2019. godinu i sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH, Standardima interne revizije, Etičkom kodeksu internih revizora, Povelji interne revizije, Metodologiji rada interne revizije u javnom sektoru FBiH i Priručniku za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru FBiH. Strateški plan se odnosi na razdoblje 2019-2021 godine i predstavlja ažuriranu verziju prethodnog Strateškog plana za razdoblje 2018- 2020 godine. Godišnji plan za 2019. godinu je sastavljen na temelju Strateškog plana za 2019.-2021. godinu Jedinice za internu reviziju, koji

je usvojio ravnatelj Službe za zapošljavanje HNŽ-HNK. U njemu se definiraju aktivnosti Jedinice za internu reviziju na ostvarivanju ciljeva iz Strateškog plana i određuju ciljevi, obujam, metodologija, trajanje i resursi koji su potrebni za obavljanje revizorskih aktivnosti u 2019. godini. Godišnji plan je predmet kontinuiranog pregleda tijekom godine i ažurira se prema potrebi, kako bi se odrazile značajne promjene u organizaciji ili u Jedinici za internu reviziju, kao i svi dodatni zadaci na zahtjev rukovoditelja.

Navedene aktivnosti odgovaraju aktivnostima Programa rada Službe za 2018. godinu, te strateškom cilju Poboljšanje kvalitete i pouzdanosti procesa Službe.

Radi unaprjeđivanja znanja, vještina i kompetencija, interni revizori su tijekom 2018. godine sudjelovali na dodatnim edukacijama, seminarima, radionicama iz područja interne revizije, ali i ostalih područja potrebnih za kvalitetnije obavljanje poslova i zadataka revizora a sukladno strateškom cilju Uspostavljanje strateškog pristupa razvoju ljudskih resursa – program 6.1 razvijanje sustava kontinuirane i planirane edukacije radnika.

Materijalno-financijsko poslovanje

Ukupni prihodi i primici ostvareni u razdoblju I-XII 2018. godine iznose 13.337.841,00 KM. Sastoje se od poreznih prihoda u iznosu od 11.475.431,00 KM, neporeznih prihoda u iznosu od 67.160,00 KM, primitaka u iznosu od 1.786.325,00 KM i primljenih otplata danih zajmova u iznosu od 8.925,00 KM. 86,00 % ukupnih prihoda i primitaka čine porezni prihodi, tj. prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, koji obveznici uplaćuju po stopi od 2% na bruto plaće. 70 % obračunatog doprinosa obveznik uplaćuje na račun županijske službe za zapošljavanje, a 30 % na račun Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Neporezni prihodi odnose se na prihode od kamata, prihode od usluga građanima i ostale neplanirane prihode. Primici se odnose na nedostajuća sredstva za materijalno socijalno osiguranje nezaposlenih osoba u iznosu od 1.206.245,00 KM i programe za poticaj zapošljavanja u iznosu od 580.080,00 KM. Dio sredstava odnosi se na programe koji su započeti u 2017. godini.

Ukupni rashodi i izdaci iznose 13.323.071,00 KM. Sastoje se od izdataka za plaće i naknade troškova zaposlenim, doprinose poslodavcu i ostale poreze i doprinose, materijal i usluge, tekuće grantove pojedincima na temelju materijalno socijalnog osiguranja nezaposlenih osoba, ostale grantove i izdatke za nabavku stalnih sredstava.

U ukupnim rashodima i izdacima, izdaci za materijalno socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 62,00% ukupnih rashoda i izdataka, a ostali rashodi i izdaci 38,00 %. Služba nedostajuća sredstva potražuje od Federalnog zavoda za zapošljavanje. Iznos potraživanih sredstava ovisi od ostvarenih prihoda i rashoda u tekućem mjesecu. Nedostajuća sredstva za proteklo razdoblje iznosila su 1.206.245,000 KM. Više potraživana i uplaćena sredstva iznose 14.770,00 KM.

Izdaci za materijalno socijalno osiguranje nezaposlenih osoba iznose 8.276.883,00 KM, a sastoje se od izdataka za novčane naknade u iznosu od 5.833.382,00 KM, izdataka za zdravstveno osiguranje u iznosu od 2.276.808,00 KM i izdataka za dokup staža za nezaposlene osobe koje ispunjavaju uvjete za dokup staža u iznosu od 166.693,00 KM. Izdaci za novčane naknade su 0,30 % veći u odnosu na isto razdoblje prethodne godine zbog povećanog broja

korisnika novčane naknade, dok su izdaci za zdravstveno osiguranje manji za 2,34 % i izdaci za dopunsku stažu manji za 18,38 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Plaće i naknade troškova zaposlenim iznose 3.127.529,00 KM, od čega bruto plaće iznose 2.855.335,00 KM, a naknade troškova 272.193,00 KM. Broj zaposlenih osoba na dan 31.12.2018. godine je 90 osoba, od čega su 10 osoba pripravnici.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi iznose 303.031,00 KM, a odnose se na zakonom propisane doprinose.

Izdaci za materijal i usluge iznose 728.456,00 KM. Odnose se na nabavku materijala, sitnog inventara i usluga.

Sredstva planirana za kapitalne izdatke utrošena su u iznosu od 275.367,00 KM za nabavku uredske opreme, računara, rekonstrukciju i održavanje objekata, a u skladu sa planom javnih nabavki u 2018. godini.

Ukupni prihodi i primici iznose 94,36 % planiranih, a rashodi i izdaci čine 94,24 % planiranih. Prihodi od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti su veći za 4,95 % u odnosu na planirana sredstva, a 7,57 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U 2018. godini provodila se aktivnost na razvoju sustava Financijskog upravljanja i kontrole (FUK), u skladu sa Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru. Cilj FUK-a je uvesti više standarde kontrola u upravljanju javnim sredstvima, razviti jači sustav odgovornosti i upravljanje zasnovano na načelima „vrijednost za novac“, što podrazumijeva razvoj sustava upravljanja i kontrole koji su u funkciji praćenja ne samo koliko se troši, nego zašto i kako se troše javna sredstva. FUK- je sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koju uspostavlja i za koji je odgovoran koordinator FUK-a. U Službi je voditelj Sektora za materijalno financijske poslove imenovan za koordinatora FUK-a. FUK obuhvaća sve unutarnje kontrole, sustave i procedure u javnom sektoru. Sustav financijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i daje razumno uvjeravanje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način. U 2018. godini donesen je Plan uspostave Financijskog upravljanja i kontrole Službe i Pravilnik o financijskom upravljanju i kontroli Službe. Imenovana je radna grupa za uspostavu i razvoj FUK-a, donesena je Mapa poslovnih procesa i izrađena većina poslovnih procesa koji se odvijaju u Službi.

Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata

Sustav praćenja izvršenja aktivnosti definiranih strateškim planom omogućava redovan uvid u tijek realizacije aktivnosti, osmišljavanje i uvođenje korektivnih mjera, pravovremeno preispitivanje indikatora i očekivanih rezultata te donošenje odluka. Praćenje i evaluacija provodit će se polugodišnje i godišnje od strane zaduženih osoba. U donjoj tabeli prikazana je veza između Strateškog plana Službe 2018-2020 i predviđenih aktivnosti u Programu rada za 2018. godinu, te ishodi istih:

Strateški cilj: 1. Poboljšati kvalitetu i pouzdanosti procesa Službe		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
1.1 Poboljšanje procesa strateškog planiranja	Donošenje Studije rizika za 2019. godinu	Izrađena Studija rizika Jedinice interne revizije za 2019. godinu
	Donošenje Strateškog plana IR za razdoblje 2019-2021 i Godišnjeg plana za 2019. godinu na temelju Studije rizika	Izrađen Strateški plana IR za razdoblje 2019-2021 Izrađen Godišnji plan za 2019. godinu
	Provođenje revizija sukladno Godišnjem planu za 2018. godinu, uz suglasnost ravnatelja Službe	Izrađena izvješća o provedenim revizijama
	Provođenje ad hoc revizija prema nalogu ravnatelja ili uslijed promijenjenih okolnosti	
1.2. Poboljšanje praćenja provedbe preporuka	Uspostavljanje baze podataka o preporukama	Uspostavljena baza podataka o preporukama
	Kontinuirano praćenje provođenja danih preporuka	Izrađena izvješća o praćenju preporuka
	Izrada Izvješća o praćenju preporuka	
1.3. Blagovremeno dostavljanje izvještaja Jedinice interne revizije	Izrada polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o radu	Izvještaji izrađeni i dostavljeni
	Dostavljanje izvješća Jedinice interne revizije ravnatelju	
	Suradnja sa Centralnom harmonizacijskom jedinicom Federalnog ministarstva financija i Uredom za reviziju institucija u Federaciji BiH u razmjeni izvještaja, dokumentacije i mišljenja.	
	Izrada Izvješća za Centralnu harmonizacijsku jedinicu Federalnog ministarstva financija o revizijama iz 2017. godine.	

	Izrada Mišljenja interne revizije o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za revidirana područja u okviru Izjave o fiskalnoj odgovornosti	Izrađeno Mišljenje interne revizije o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za revidirana područja u okviru Izjave o fiskalnoj odgovornosti
--	---	---

Strateški cilj: 2. Uvesti sustav za monitoring i evaluaciju procesa		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
2.1 Razvijanje sustava za monitoring i evaluaciju mjera aktivne politike zapošljavanja	Definiranje indikatora za praćenje	Aktivnost započeta u 2018. godini u suradnji za Federalnim Zavodom za zapošljavanje. U svrhu jednoobraznosti rada, FZZ će biti koordinator aktivnosti uspostavljanja sustava i obuka u 2019. godini
	Kreiranje jedinstvene baze podataka mjera i korisnika za zadnje 3 godine	
	Obuka iz oblasti evaluacije i monitoringa	
	Izrada procedure za monitoring i evaluaciju APZ-a	
2.2 Razvijanje sustava za monitoring i evaluaciju procesa posredovanja u zapošljavanju	Definiranje indikatora za praćenje	Aktivnost nije provedena zbog povećanog obujma posla i izmjena u rukovodstvu. Aktivnost se prenosi u 2019. godinu.
	Izrada procedure za monitoring i evaluaciju posredovanja	
	Provođenje monitoringa i evaluacije posredovanja	
2.3 Uvođenje sustava mjerenja učinaka u radu sa nezaposlenim osobama	Prilagodba informacijskog sustava za uvezivanje modula upravljanja učincima	Aktivnost nije provedena, zbog odluke voditelja aktivnosti (Projekt YEP). Prenosi se u 2019. godinu.
	Obuka radnika za korištenje modula upravljanja učincima	
	Izrada periodičnih izvještaja o mjerenju učinaka	

Strateški cilj: 3. Povećati značaj posredovanja u zapošljavanju kao ključne funkcije Službe		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
3.1 Unaprjeđenje procesa posredovanja u zapošljavanju	Provođenje obuka o specifičnim aktivnostima posredovanja u zapošljavanju	Izrada procedure je u tijeku (aktivnost dio popisa poslovnih procesa).

	Izrada procedure o posredovanju u zapošljavanju	Izrađeno 455 prijava potreba za radnicima, te mjesečni izvješća o provedenim posredovanjima
	Praćenje provođenja procedure o posredovanju	
3.2 Poboljšanje procesa uključivanja nezaposlenih osoba u individualno savjetovanje	Povećanje intenziteta uključivanja nezaposlenih osoba u grupni rad	U suradnji sa YEP projektom, u tijeku je izrada novog uputstva za rad
	Ažuriranje Uputstva o radu sa nezaposlenim osobama, sa naglaskom na proces individualnog savjetovanja	442 osobe uključene u individualno savjetovanje (u 3 pilot podružnice)

Strateški cilj: 4. Unaprijediti mjere aktivne politike zapošljavanje		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
4.1 Kreiranje novih programa sufinanciranja zapošljavanja	Formiranje radne grupe za izradu metodologije za kreiranje programa sufinanciranja zapošljavanja	Zbog nedostatka vlastitih sredstava za programe sufinanciranja, aktivnost nije provedena
	Izrada metodologije za kreiranje programa sufinanciranja zapošljavanja	
	Kreiranje i provođenje programa sufinanciranja zapošljavanja	
4.2 Kreiranje novih programa obuka za nezaposlene osobe	Formiranje radne grupe za izradu metodologije za kreiranje programa obuka za nezaposlene osobe	Aktivnost se prenosi u 2019. godinu
	Izrada metodologije za kreiranje obuka za nezaposlene osobe	
	Kreiranje i provođenje programa obuka za nezaposlene osobe	

Strateški cilj: 5. Unaprijediti proces suradnje sa poslodavcima		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
5.1 Kreiranje procedure za rad sa poslodavcima	Formiranje radne grupe	Kreirana procedura za rad sa poslodavcima
	Analiza postojećih aktivnosti	
	Izrada procedure za rad sa poslodavcima	Izrađena izvješća o procesu suradnje sa poslodavcima

	Izrada izvješća o radu sa poslodavcima	
5.2 Kreiranje procedure za ispitivanje tržišta rada	Formiranje radne grupe	U suradnji sa FZZ, zbog jednoobraznosti rada, aktivnost se prebacuje u 2019. godinu
	Kreiranje metodologije istraživanja tržišta rada	
	Provođenje istraživanja	
	Izrada izvješća o istraživanju tržišta rada	

Strateški cilj: 6. Uspostaviti strateški pristup razvoju ljudskih resursa		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
6.1 Razvijanje sustava kontinuirane i planirane edukacije radnika	Provođenje analize potrebe za obukama	Izrađena procedura o kontinuiranoj i planiranoj edukaciji radnika
	Izrada procedure o kontinuiranoj i planiranoj edukaciji radnika	
	Izrada plana obuka	Izrađeni planovi edukacija radnika
	Izrada izvješća o provedenim obukama	Izrađena izvješća o provedenim obukama
6.2 Uspostavljane sustava interne komunikacije	Formiranje radne grupe	Aktivnost prebačena u 2019. godinu, u skladu sa planom popisa poslovnih procesa
	Definiranje načina protoka informacija	
	Kreiranje procedure o protoku informacija	
	Izrada periodičnih izvješća u svrhu korektivnih mjera	

Strateški cilj: 7. Jačanje unutarnje financijske kontrole		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
7.1 Razvoj i praćenje Financijskog upravljanja i kontrole	Izrada popisa poslovnih procesa	Izrađen popis i mapa poslovnih procesa
	Izrada knjige (mape) procesa	Izrađen registar rizika
	Utvrđivanje procjena rizika	
	Izrada registra rizika	Izrađena Strategija upravljanja rizicima
	Izrada strategije upravljanja rizicima	Izrađena Izjave o fiskalnoj odgovornosti
	Analiza postojećih i potrebnih kontrola	
	Planovi djelovanja za korektivne radnje	Izrađeno Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava

	Izveštavanje o internim kontrolama	Financijskog upravljanja i kontrole (GI FUK)
	Praćenje i procjena sustava	
	Izrada Izjave o fiskalnoj odgovornosti	
	Izrada Godišnjeg izvješća o funkcioniranju sustava Financijskog upravljanja i kontrole (GI FUK)	

Strateški cilj: 8. Poboljšati interne akte Službe sa ciljem unaprjeđenja poslovnih procesa		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
8.1 Unaprjeđenje sustava arhivskog poslovanja	Analiza postojećeg načina rada	Izrađena unaprjeđena lista kategorija registraturne građe Sanirane arhivske prostorije Opremljene arhivske prostorije
	Izrada liste kategorija registraturne građe	
	Izrada analize zahtjeva za saniranje i opremanje arhivskih prostorija	
	Provođenje potrebnih javnih nabava	
	Praćenje procesa i provođenje korektivnih mjera	
8.2 Usklađivanje i izrada internih akata u skladu sa izmjenama poslovnih procesa i zakonske regulative	Analiza potreba za izradom i prilagodbom internih akata skladu sa poslovanjem	Usvojeno 7 novih internih pravilnika, te učinjene izmjene na njih 6
	Praćenje zakonske regulative	
	Izrada i prilagodba internih akata	

Strateški cilj: 9. Unaprijediti postojeći informacijski sustav		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
9.1 Izrada modula za praćenje individualnog savjetovanja nezaposlene osobe	Analiza zahtjeva	U skladu sa novim Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, urađena analiza zahtjeva, te dostavljena izvođaču
	Izrada plana izrade modula u suradnji sa izvođačem	
	Obuka radnika za korištenje modula	
	Izrada periodičnih izvješća	

9.2 Izrada modula za praćenje posredovanja u zapošljavanju	Analiza zahtjeva	U skladu sa novim Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, urađena analiza zahtjeva, te dostavljena izvođaču
	Izrada plana izrade modula u suradnji sa izvođačem	
	Obuka radnika za korištenje modula	
	Izrada periodičnih izvješća	
9.3 Uvođenje novih funkcionalnosti u informacijski sustav	Analiza zahtjeva	Uvedene nove mogućnosti u informacijskom sustavu – obračun staža za potrebe dokupa, novi izvještaji u skladu sa zahtjevima
	Izrada liste i plana uvođenja novih funkcionalnosti	
	Izrada i ažuriranje liste korektivnih mjera	
9.4 Povećanje pristupa informacijama korisnicima usluga Službe	Analiza zahtjeva	Nove informacije postavljene na WEB stranicu Službe i zonama za korisnike usluga U tijeku izrada plana nadogradnje i unaprijeđenja WEB stranice
	Izrada procedura o ažuriranju WEB stranice	
	Izrada liste i plana povećanja pristupa informacijama korisnicima usluga	
	Izrada i ažuriranje liste korektivnih mjera	
9.5 Redovno ažuriranje baze podataka propisanih evidencija	Unošenje novih korisnika u bazu podataka u skladu sa zakonskim aktima	10.832 novih unosa u bazu podataka evidencija
	Ažuriranje podataka o statusu i informacijama o korisnicima u bazama podataka u skladu sa zakonskim aktima	12.336 brisanih osoba iz baze podataka evidencija

Strateški cilj: 10. Osiguranje sredstava za funkcioniranje Službe		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
10.1 Ostvarivanje prava nezaposlenih osoba iz materijalno socijalne sigurnosti, kao i blagovremena isplata istih.	Obračun i isplata novčane naknade	5.175 riješenih zahtjeva za novčanu naknadu, isplaćeno 5.833.382,00 KM
	Obračun i isplata zdravstvenog osiguranja	Pravo na zdravstveno osiguranje koristilo je prosječno mjesečno 23.935 osoba, u ovu svrhu isplaćeno 2.276.808,00 KM
	Obračun i isplata dokupa staža	
	Izrada zahtjeva za nedostajuća sredstva za materijalno osiguranje nezaposlenih osoba od Federalnog zavoda za zapošljavanje po propisanoj proceduri	Pravo na uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje ostvarila 81 osoba, i za iste je izvršena uplata u iznosu od 166.693,00 KM

10.2 Kontinuirano praćenje i primjena zakonskih propisa te unapređenje kvalitete materijalno financijskog poslovanja i načina izvještavanja	Evidentiranje poslovnih promjena	Izrađen financijski plan
	Izrada financijskog plana za 2019. godinu	Izrađena izvješća
	Izrada periodičnih financijskih izvještaja	Pravodobno izvršena plaćanja
	Izrada prijedloga i dopuna financijskog plana za 2018. godinu ukoliko bude potrebno	Izrađen izvješće o popisu imovine za 2018. godinu
	Izdavanje naloga za plaćanje	
	Formalna i računska kontrola financijske dokumentacije	
	Praćenje propisa iz oblasti materijalno financijskog poslovanja i izmjene i dopune postojećih internih akata potrebnih za rad Službe	
	Organiziranje popisa imovine za 2018. godinu i obavljanje samog popisa	
Dorada postojećih softwera za materijalno financijsko poslovanje sukladno potrebama		
10.3 Planiranje i provođenje javnih nabava	Analiza potreba i izrada plana javnih nabava za 2018. godinu	Izrađen plan javnih nabava
	Provođenje javnih nabava	Provedeno 25 postupaka javnih nabava
	Praćenje realizacije	
	Provođenje korektivnih mjera	

Strateški cilj: 11. Unaprijediti infrastrukturne uvjete rada, u skladu sa moderniziranim načinom poslovanja		
Strateški program	Aktivnosti	Indikatori ishoda
11.1 Renoviranje i prilagodba radnih prostora Službe	Analiza potreba	Prilagođeni infrastrukturni uvjeti rada u 5 podružnica Službe
	Izrada projektnih zadataka	
	Provođenje javnih nabava	
11.2 Administrativno uređenje vlasničkih prava nad prostorima Službe	Analiza stanja	Proveden tender za odvetničke usluge, procesi uknjiženja u tijeku
	Odabir vanjskog konsultanta	
	Kontinuirano praćenje procesa	